

EGYENLŐSÉG

A MAGYAR ZSIDÓSÁG POLITIKAI HETILAPJA * MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER

SZERKESZTETTE 1896-1915
SZABOLCSI MIKSA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 26. SZÁM
TELEFONSZÁMOK: 144-30, NYOMDA 92-70
FÉLÉVRE 100.000 KORONA

SZERKESZTI
DR. SZABOLCSI LAJOS

Fuchs Jenő

Az életrajzából elég néhány adat. *Ügyvéd* volt és azután Londonban és Stockholmban kardot vett a kezébe és elnyerte a kardvívás világbajnokságát. „A világ legjobb vívójának” minősítették Fuchs Jenőt, ki a magyar kard dicsőségét az egész világ előtt megcsillogtatta és tiszteletet szerzett neki. Azután — igen prózai ez az átmenet — a főváros egyik szerény tisztii ügyészi állását foglalta el Fuchs Jenő, egészen addig, míg Sipőc és Wolff urak át nem vették a főváros vezetését és meg nem tisztították azt a destruktív elemektől. Fuchs Jenőnek, ki kétszer szerezte meg az egész világ előtt a magyar kard és a magyar dicsőség halhatatlan glóriáját, távoznia kellett és új foglalkozás után nézni. És most — Fuchs Jenőt nem küldték ki a párisi olimpiászra. Pedig Fuchs Jenő csak 41 éves ma, ereje és tehetsége teljében van, a kardot jobban forgatja, mint valaha, a Sipőc-rezsim sem vette el életkedvét; viszont az a gyógyíthatatlan születési hibája, amely már a londoni és stockholmi olimpiáson is szembetűnt, azóta egyre nőtt, egyre hatalmasabb lett, egyre döntőbb befolyást gyakorolt életére, az a születési hibája, hogy: zsidó. Mi hisszük és reméljük a magyar nemzet érdekében, hogy az a vívócsapat, melyet Párisba küldtek, derekasan meg fogja állni a helyét és dicsőséget fog szerezni a magyar névnek. De a győzelem talán biztosabb lett volna, az esélyek talán nagyobbak lennének, ha e csapat élén Fuchs Jenő halad, kinek nevét az egész világon ismerik, Kanadától a Fokföldre, mert ő a magyar vívás hőse és koszorus alakja. De Fuchs Jenőt nem küldték ki. A neve nem tetszett egyeseknek és a származása nem tetszett másoknak, tehát itthon maradt és talán most már elkedvetlenedve, nem is vesz többé kardot a kezébe. Neve és zászlaja nem fog többé felröppenni ujjongó tömegek között a sport csatásikján. De mi magyar zsidók, irányítsuk ma feléje szíveink dobbanását és tisztelegjünk előtte és nehéz küzdelmeink porondján vonjuk fel az ő tiszteletére a magyar zsidóság gyászkeretes zászlaját, mely hőseinknek és az értünk mellőzötteknek egyetlen jutalma.

A pécsi események és a zsidóság

Irta: dr. Wallenstein Zoltán, pécsi főrabbi

A pécsi zsidóság szilárdan áll hitében és hazafiságában. Ami egyesek éretlen gyűlölködését illeti, megadja rá a választ a történelem szelleme. A fórumon mindig a Kleonok szavaltak és a Szokrateseknek vissza kellett vonulniok. Én csak, mint pap azt sajnálom, hogy nem követik vallásuk tanítását. Mert micsoda vallásosság az, hitalapon azt vallani, hogy „az üdv a zsidóságból ered” (János IV. 22.), gyűlölet alapján pedig ennek az ellenkezőjét hirdetni. A vallásos keresztény nem tett ilyesmit a mulatban és nem fog tenni a jövőben sem. Tudja, hogy új-szövevényének legelső evangéliuma Jézus zsidó származásának genealogiáját glorifikálja.

Furcsán hangzik előttem ez a hullakérdés, olyan oláh mellékize van. Oláhország tényleg kompetens a hullakütyükben. Erdélyt sem fegyverekkel, hanem hullarablással szerezte meg, magukat rendületlenül magyaroknak valló zsidóvallású állampolgárait is hullarablással akarja eloláhosítani. A mi hullakütyünk is: „jasi exportcikk oláh penetranciával.

A chevra kadisa — mely az eleven irgalom képviselője a holtak birodalmában — kötelessége a halottak eltemetése. Gyalulatlan négy deszkaszál, idegen koldusszegénynek is drága halottként eltemetése és nem virágördös cifra gyászünnepe, ez a zsidóság törvénye. A halottak fölött a szentegylet és a hozzátartozók rendelkeznek, amennyiben

azonban ilyenek nincsenek, a zsidóság sosem állta útját a hullák tudományos célra való felhasználásának. A zsidóságnak e fontebbi évezredes kodifikált törvényéről az egész művelt világ tudomással bír, csak az oláhok vonták kétségbe. Hiszem és tudom azonban, hogy magyar hazám professzorai európeér emberek, kik nem a Balkánra mennek iskolába.

Hogy a zsidóság politikailag nem ért egyet a magyarsággal? — kérdezik tőlem. Gonosz beszéd, buta beszéd. Nem zsidó találta ki, de fajvér római mondás az „ubi bene ibi patria” elve s ha ismerni akarják a zsidó pszichét is, üssék fel a fájdalomak jajongva borongó prófétájának, annak a prófétának könyvét, kinek siráimait tisobeávi zsidó melódiával az összes katolikus templomokban elmondják az igazán keresztények, s ott találják benne, hogy a zsidó számára vallástörvény a hazaszeretet.

Megmondta már Eötvös, hogy az elnyomás, a gyűlölet mindig praetextust keres. Nem bánjuk! Leszünk mi zsidóvallású magyarok praetextusok nélkül is, de — és ezt jól jegyezzék meg a sötétség lovagjai — magyarságunkat a mi szívünkben ki nem vághatja, se vád, se megalázás, se galád rágalom, se fájó győtrelem. Minekünk mégis legszentebb imádságunk: „Hazádnak rendületlenül...”

Titkos antiszemita

Irta: dr. Gál Jenő

A közelmúlt politikai hullámverése egy pozitív és egy negatív jelenséget sodort felszínre, melyek mindegyike szimptomatikus értékű. Az első az utólagosan kommentált földművelésügyi miniszteri nyilatkozat, mely konkurenciális cselekvésre buzdít minden keresztényt a zsidók gazdasági „túltengése” ellen, a másik eldisputálja a világháborúban küzdött zsidó katonák vitézségét. Az „Egyenlőség” a ténybeli adatok erejével rácafolta ugyan a nyilatkozatok mögött rejlő megszokott támadásokra, ezzel azonban nem lehet befejezni a „vitát”. A mélyére kell tekinteni a rendszernek, mely oly matematikai pontossággal ismétlődik, mint ahogyan mindig bekövetkezik az éj sötéte, ha leáldozik a nap.

A nyíltan hirdetett antiszemitizmus: a velünk szembenálló politikai tábor, mely a „faj” üldözője, mert ő a „privilegizált fajmentő” magyar. Ez az „éji bogár, mely neki-megy a falnak”. A Lendvai-Lehner-iskola. Nem veszedelmes. „Nagyot koppan, azután elhallgat.” Kirohanásait a józan magyar értelem egy-egy mosollyal elintézi. Az Erger-Berger csak pillanatokra tolazkodhat a „Kossuth-nóta” népszerűségi szférájába, aminthogy a tingli-tangli operett-muzsika csak szemernyi időig konkurrálhat a „Zsin-delyezik a kaszárnya tetejét” a magyar nép lelkében élő dallamával.

De a másik? A nem tajtékzó, nem rusztikus, de simulékony „szépszavú” és „előzékeny”! Diplomatikusan antiszemitizmusnak nevezném. Szemtől-szembe dicsér, barátokzik veled, sőt „élénk helyeslést” hangoztat a jobb- és szélsőjobbaldalon, de ha elmész a szobájából, menten kinyitja az ablakokat...

Az antiszemita exkluzivitás az ő titkos egye-ülete, melynek nincs írott alapszabálya, nincs elnöke, nincs szervezete és mégis él és tenyészt egyellen produktumát: a „társadalmi antiszemitizmust”. Bátt rendez s nem mondja, hogy nem mehetsz oda, de nem küld meghívót...

a sport nemes játékaival egyesül s inkább kockáztatja a világverseny magyar esélyeit, semhogy „zsidó” vigye el a pálmát...

vallás szerint osztályozza az irodalmat, művészetet és a salus rei publicae sem szent előtte, ha válogathat keresztény és zsidó között.

„Mindig így volt e világi élet” — mondja halhatatlan Vörösmartynk (szabad nekünk is magunknak vallani?) és az elfáradt, elnyűtt zsidó nemzedék fásult közönnnyel szemlélheti a mellőzés ujkori ghetiját.

De nem vehet erőt a rendszeres elnyomás azokon, kik egy szeizmográf érzékenységgel hordozzák lelkükben zsidó hitüket és

magyarságukat. Értelmi erő és a nemzeti egység érzete a Röntgen-sugár áthatóképeségét kölcsönzi elemzésünknek s az álarcon keresztül — melyet hordanak — tisztán látjuk igazi arcukat és olvasunk a lelkeikben.

Fölismerjük a kételtűséget, mely szereplésüket jellemzi. Ne mondja nekünk se maga Nagyatádi Szabó István miniszter úr,

se azok, kik féltük a magyar vitézi szék tisztaságát a „zsidó“ fertőzéstől, hogy ők nem antiszemiták.

Azok ők „a javából“. És nincsenek egyedül. Sokan vannak. Nem antiszemiták ők soha, ha arról van szó, hogy „zsidó polgártársaik“ szavazzanak vagy adózzanak, mert a polgári kötelesség teljesítése egyformán kijár nekünk és „főtanácsos“ is lehet zsidó, akinek a szíve-vágya, de — szolgabíró, közigazgatási bíró,

egy hold föld adományos vitéze

— hová gondolsz, golyózáporban harcolt, rokkant, sebesült zsidó testvérem...

Ennyi mellőztetés, ennyi megalázás és mi még se változtunk. Nem lehet elnémitani magyar hitvallásunkat, mert az anyatejjel szívtuk magunkba az „itt élned-halnod kell“ imádságait. Nem kell-e tudatára ébrednie mindenkinek, ki felelősséget érez a magyar jövővért, hogy nem szabad bennünket legszentebb érzéseinkben megbántani, mert bennünk magyarokat aláznak meg. És ha sokallja a népjóléti miniszter ur a „keresztény jelszót“, miért nem kevesli a cselekedeteket, melyek a polgári egyenjogúság biztosítékai és bizonyítékai?

E fogyatékos, határozatlan liberálisizmus az oka, hogy az antiszemita „intézményes leépítése“ meg nem kezdődik. Pedig, ha aktív kormányzati erő, a Friedrich-éra hozta létre a zsidó-kérdést s tette meg egy letűnt

kortesz-keresztény időszak tengelyét, csak a valóban liberális kormányhatalom őszintesége és ereje képes azt végleg ki is küszöbölni. Mondvacsindált liberálisizmus a titkos antiszemita melegágya s a zsidóság nem lehet uszályhordozója egy ál-szabadelvűségnek. Hiába minden invitáló szózat „egységes polgári front“ cimlete alatt,

önérzetes zsidó nem szövetkezik titkos antiszemitákkal.

Aki gyökeresen és intézményesen kívánja Magyarországot megújodását, aki azokat a garanciákat keresi, melyek visszahozzák a háboru előtti fejlődés lehetőségeit: annak nemcsak kölcsönt kell kérnie a külföldtől, de át kell ültetnie a nyugati kultúra polgári egyenlőségén alapuló nemzet-egység biztosítékait, annak le kell győznie a felekezeti elfogultságot s meg kell védelmeznie zsidó hitű magyar polgártársait — az antiszemita gyűlölködés ellenében.

Ahogy ezt Szemere Bertalantól kezdve Tisza Istvánig megalkuvás nélkül hirdették és megvalósították minden liberális kormányok.

És ameddig ezt hiába várjuk — magunknak kell védekeznünk.

Az álliberális irányzat találhat néhány kitüntetésre vágyakozó zsidót, akit emberi gyöngeség, hiúság odasodorhat a látszatos szabadelvűség kirakatába: de zsidó önértékes tömegeket nem lehet besorozni olyan táborba, melynek zászlaján ott díszleg a numerus clausus. Hazafias törekvéseinkért nem kell dicsegetni, a becsmélés és megalázás nem ér el hozzánk. A kényszerű „splendid isolation“ nem kisebbiti hazaszeretetünket, hitbeli erősségeinkhez pedig hozzá sem férkőzhet semmi földi hatalom. Ennek tudatára „ébredjenek“ nyílt és titkos ellenségeink.

Avarescu tábornok és Berkes Salamon

Avarescu tábornok, a dobudzsai hadsereg főparancsnoka, majd Románia miniszterelnöke, aki a néppárt országos szervezetét is megteremtette, az utóbbi időben sokat beszéltelett magáról azzal a monstre-felvonulással kapcsolatban, mellyel a mostani liberális Brătianu-kormány távozását akarta ki-erősíteni. Avarescu, aki Ferdinánd király bizalmas embere, könnyű szívrrel válthatja fel a közeljövőben a mai kormányt és így természetes, hogy a romániai zsidóság, legelső sorban pedig az elszakított területek magyar nyelvű zsidósága érthető érdeklődéssel figyeli a tábornok nyilatkozatait.

Avarescu tábornok politikai törzskarához tartozik legelső sorban Goga Oktavián, a költő és volt kultuszminiszter, aki csak nemrégiben támadt neki a romániai zsidóságnak és nyíltan támogatta a kolozsvári antiszemita diákság excesszusait. Maga Avarescu tábornok a napokban Focsaniban tartott nagyobb beszédet, melyben szemére vetette a zsidóságnak, hogy sokan vannak, — másfél milliót emlegetett, holott az egész ottani zsidóság száma $\frac{1}{4}$ milliónál alig valamivel több — azt is kifogásolta, hogy „patriótizmusukban még az erdélyi magyarokon is tútesznek“. Mindebből Avarescu tábornok azt a következtetést vonta le, hogy „Romániában még van egy kérdés, amely nem annyira természeténél, mint inkább következményeinél fogva súlyos s ez a zsidó kérdés“. Ez vezetett szerinte a mai ostromállapotra és ezért — mondja — a felelősség nagy része magát a zsidóságot terheli.

Avarescu tábornok pogromizáló nyilatkozatával egyidőben dr. Berkes Salamon kolozsvári ügyvéd, az erdélyi magyar zsidóság egyik vezére a következőket írta a Temesvári Hírlap június 15-iki számában:

„Magyarországon a népnek nemzetté alakulása másképp történt, mint Romániában. Szívesen fogadott be mindenkit a magyar nemzettestbe és e tekintetben a zsidóval szemben sem tett kivételt. Az ősi zsidó vallás sem volt akadály, mert Magyarország, de különösen Erdély — lakosainak különféle vallása miatt — már évszázadokkal ezelőtt a vallásszabadság klasszikus hazája volt.

Az erdélyi zsidó sehogy sem tudja megérteni, miért lehessen őt a magyar nyelvtől és magyar kultúrától több joggal elszakítani, mint más, mely magyar kultúra épp úgy az ő sajátja, mint mindenki másé. A magyar kultúrával egybeforrt erdélyi zsidó nem renitenciából, hanem tökéletesedett polgári önértékből ragaszkodik kultúrájához, mely az intellektuális ugyanazt jelenti, mint a szabónak a tű és a szuszternek a kalapács.

Don Preciozo

Olaszországnak egyetlen antiszemita politikusa van, névleg Don Preciozo. Egy, a katolikus papságból kilépett egyén, aki a fascista mozgalomhoz csatlakozott, amelybe antiszemita motívumokat igyekezett bevenni. A fascista nagytanács június 3-iki ülésén azonban Don Preciozót kizárták a fascista pártból.

Az agitátor kizárása három okból történt. Először, mert Hitlerrel cimborált és ezáltal a fascista mozgalmat kompromittálta, másodsorban: mert több hónapi fogházra ítelték sikkasztásért és rágalmozásért.

MÚBUTOR

legfinomabb és legegyszerűbb kivitelben
jutányos áron

EHRENTREU ÉS FUCHS

Teréz-körút 8. Alapítva 1879

A pesti hitközség a vallási konzervativizmus útján

Írta: dr. Lederer Sándor,
a pesti izr. hitközség elnöke.

Az idei főünnepok után, Isten segítségével, megnyílik a pesti izr. hitközség legújabb intézménye: a Beth Hamidrás. Nagyon fontos alkalmatosság, mellyel hitközségünk teljes mértékben méltóvá és érdemessé teszi magát nemcsak a pesti zsidóság nagy összességének, hanem — merem mondani és már a legközelebbi jövő be is fogja bizonyítani — az egész magyar zsidóság hátlájára.

Kettős nagy rendeltetése van az új intézménynek. Az első a legfontosabb: annak az egész magyar zsidóságnak, úgy a pesti hitközségnek, mint a vidéki testvérhitközségek szempontjából ma már aggasztó kérdésnek fokozatos megoldása, hogy a templomi és általában a szertartási funkcionáriusok utánpótlása és ezzel kapcsolatban megfelelő hitoktatók nevelése lehetővé tétessék. Sajnosan érzik és tudják a hitközségek, hogy már ezidőszert is mekkora nehézségekbe ütközik egy-egy templomi funkcionárius megüresedett állásának megfelelő betöltése. De ha a jelen nehézségeit még képesek is vagyunk nagy áldozatokkal és utánjárással leküzdeni, annál mélyebb aggodalommal tölt el bennünket a jövő kérdése. Hol a vallás tudományokban buvárkodni akaró új nemzedék?

Nem jelentkeznek növendékek. Nem mintha kihalt volna a tanulni vágyás, vagy nem lenne vallásos lélekkel megáldott ifjúságunk, mely hitközségi szolgálatba vágya, hanem mert a gazdasági viszonyokkal kapcsolatban teljesen megváltozott megélhetési körülmények, a tanulási idő előrelátott anyagi gondjai, visszariasztó hatással vannak.

Nemcsak nálunk, hanem a tőlünk elszakított részekben is ugyanez a helyzet. Érintkezésbe léptem az e kérdésben legilletékesebb tényezővel, a pozsonyi nagy ortodox főrabival is. Tudom, hogy neki is mekkora gondot okoznak ezek az aggasztó jelenségek; tudom, hogy még a pozsonyi és a huszti jesivák növendékeinek is mennyire megapadt

a száma. E rendkívüli bajokon csak nagy-szabású internátusok létesítésével lehet gyökeresen segíteni. Ez a gondolat vezette a lublini jesivaalapítást is, ahol most 2000 növendék számára terveznek internátust.

A mi gondjaink talán még az övéknél is nagyobbak. Mi, magyar zsidók, kizárólag csak önértékben bízhatunk, kizárólag saját erőnkkel létszítjuk összes intézményeinket és amely büszkén merjük állítani, hogy a pesti hitközség vallásügyi, emberbaráti és kulturális intézményei szinte páratlanul állanak, épp ugyanolyan erős meggyőződéssel állítom, hogy a pesti nagy Beth Hamidrás új intézménye is vajmi hamar elérni majd a remélt fejlődési fokot.

Vannak erre komoly biztosítékaink is, egy rabbiságunk által kidolgozott tanterv, amely a jesivaszerű oktatáson alapszik és amely oly körültekintő bölcsességgel oldotta meg a vallási és vallásos oktatás kérdését; ez az első, legerősebb biztosítékunk, ehhez járul még, hogy ámbár most még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy internátust létesíthessünk, de már is megnyertük hitközségünk tagjainak nemes, jó zsidó szívét és páratlanul áldozatkészségét abban az irányban, hogy növendékeink anyagi gondoktól menten tanulhassanak.

Azt mondtam fentebb, hogy kettős nagy rendeltetése van a létesítendő új intézménynek. Az egyiket már ismerttettem az előbbiekben. A másik viszont kiegészíti az első. Szent irodalmunk tanulására akarunk alkalmat adni azoknak is, — korra való tekintet nélkül — akik nem pályateremtés céljából tanulnak, hanem ősi tradíciók szeretetéből.

Templom lesz ez az iskola és iskola lesz a templom és a feléledt vallásosság és a feltámadt hitűség mély gyökeret fog verni a lelkekben. A Mindenható segítségével fokozatosan és biztosan valóra válik programunk: „Vissza a zsidósághoz!“

Nagy írók zsidó-portréi

Brachfeld Arnold összeszedi a kilencszáz lovat

Írta: Eötvös Károly

Ebben a rovatban nagy keresztény írók remekműveit fogjuk közölni: hogyan látták, hogyan festették meg az írás mesterét a zsidó igaz alakját, a zsidó igaz arc-képét. Kezdődik ma a sorozat „a zsidó hadseregszállító” arc-képével.

Mit csinált a magyar nemzet 1848-ban? Legénysége nincs. Ruhája nincs, fegyvere nincs, lóva nincs. És hadserege mégis van.

Csoda volt ez?

Ez bizony nem volt csoda. Belátja ezt mindenki, ha én elmondok egy kis furcsa történetet.

Jönnek a rácok. Ölnék, rabolnak, gyújtogatnak.

Jönnek a horvátok, vezeti őket a bán. Nem akarnak nagyobb dolgot, csak az ország fővárosát kardesapás nélkül elfoglalni.

A magyar kormány elhatározza, hogy haladéktalanul felállít egy lovas ezredet. Kossuth-husár, Hunyady-husár: de kell azonnal.

Ló és legény van a világon elég, de mikor lesz abból husár?

Negyvennégy mesterembernek kell hetekig dolgozni, míg a legénynek huszárformát adnak. És tizenhat mesterembernek kell hetekig dolgozni, míg a lónak huszárló formája lesz. Meddig kell még aztán a lónak és legénynek tanulni, míg a kettőből egy husár lesz?

Mészáros a hadügyminiszter. Elküld egy káplárt Brachfeldhez.

Tisztelteti a hadügyminiszter, tessék öt délután öt órakor meglátogatni.

Brachfeld: zsidó. Brachfeld gazdag ember és jó magyar ember. Brachfeld lóval kereskedik. A másik neve Arnold.

Brachfeld délután öt órakor pontosan megjelenik a káplár bevezeti a miniszterhez.

A miniszter leülteti s nyugodt hangon azt mondja:

— Isten hozta! Nyolc nap alatt kell kilencszáz ló. Tizenöt markos. Ára száz forint. Otthon már egy kissé ütek rajta. Hat esztendősnél nem idősebb. Egy huszárezredet akarunk azonnal felállítani.

— Hát olyan sürgős? Nyolc nap alatt kell?

— Jellasics Kanizsánál, nyolc nap alatt itt lehet, a huszárokat már ki kell küldeni ellene.

Brachfeld gondolkodik. Aztán azt mondja:

— Ha olyan sürgős: meglesz a ló négy nap alatt. Hova állítsam?

— A Károly-kaszárnya udvarára, délelőtti tizenegy órára.

— Meglesz.

Brachfeld köszön, kimegy, kocsira ül s felkeresi a csárdákat és fogadókat. Ahol lovai és lovászaik vannak.

A „Két pisztoly” csárda. A nemzeti muzeum mellett.

A „Két kék bakokhoz”. A Soroksári-utcán. Ma is fennáll.

A „Mátyás király” és a „Fehér ló” a Kerepesi-úton. Egyik ma is virágzik.

A „Két szerecsen” a Szerecsen-utcában, a „Kék kakas” a Király-utcában. Ma már nyomuk sincs.

Budán a „Körte” vendéglő. A vendéglős azelőtt nyéki kocsmáros volt. Hatalmas természetű derék magyar zsidó. Mos is él, 98-ik évét járja. Tavaly egyik foga inogni kezdett. Megijedt. Mi ez? Elmegy a fogorvoshoz. Mutatja neki, hogy egyik foga inog.

— Tessék elhinni, doktor ur, ez valamit jelent.

Harmincegy foga olyan erősen áll, mint a patkószeg. De egy mégis inog.

Ez a Körte vendéglős. Kocsmája ott állott a budai sorompónál.

Ahol most a nyugati pályaudvar van: ott is állt egy kocsmája a homokon.

... Ezekben a kocsmákban laktak Brachfeld lovai és lovászaik.

Érdekes kocsmák. Nagy udvara valamenynyinek. Az udvaron lábas szín. Háttul a lóólak. Szalmával, szeméttel, dagasztó sárral és kecskebakkal, abrakos vályuval tele az udvar. Háziszolga, lovászegény, kocsmáros kocsisa ott pitykézték a lóól ajtajában. Bent a kocsmában jövőmenők, lókupecsek, szállóvendégek, muzsikusz cigányok isznak, alusznak, veszekesznek, alkudoznak, dicsekednek.

Brachfeld benéz valamennyihez. Végignézi a lovakat. Ez beválik, emez nem válik be. Az egyik még csikó, a másik már elosigázott. Van olyan, amelyik többet ér száz forintnál. Ilyen is kell. Mert a tisztnek ajándékló is kell. A sáfár váltig mondogatja Brachfeldnek, hogy három-négyszáz ló kéznél van már.

Brachfeld ezt nem hiszi. Brachfeld okos ember és okos hazafi. Rossz lóval meg nem lehet verni Jellasicsot. Jellasicsot pedig meg kell verni, tehát a honvédnek jó lovat kell adni. Mert, ha Jellasicsot meg nem verik: az akkor bejön Pestre és elviszi a lovat ingyen. A honvéd pedig becsületesen megfizeti az árát.

Öreg este van, mire Brachfeld a lószemlét befejezi. Mire megtudja, hogy nincs elég ló kéznél.

Nosza sáfár, hol vagy? A sáfár: Krausz Adolfnak hívják. Egy szempillantás alatt itt legyen tíz lovászegény, jó tíz hátszlóval. Utiköltség egy itce bor mindegyiknek. Falatozni lehet a ló hátán is. Tíz órakor feljön a hold. Holdvilágnál induljatok. Hajnalra vagy délre ott legyetek. Holnapután reggelre minden ló ott álljon a Rókus-kórház mögött.

Kétszáz lókupecce van Brachfeldnek. Egyik különb, mint a másik. Két nap, két éjjel nem fog aludni egyik se. Egyik-másik kupecce igazán távol esik.

Zsámbékon három van. A Fischer, a Dávid és a Fülöp, zsidók. Ezek Bicske körül szedik össze a lovakat.

Csepelen, Sziget-Szent-Miklóson, Lacházán a Szunyog, az Engel és a Hermán várja a lovászegényt s a két Duna négy partján ők szedik össze a huszárlóvakat.

Veszprémbe, Sárbogárdra csak másnap délből ér el a lovászegény. Lóva tele porral, izzadsággal. A legény álmos, de mégse alszik, hanem egy kortyra kiissza itce borát.

Veszprémbe Bojnitzer és Marosi együtt hallgatják az üzenetet. Kegyetlenül pödről a bajuszát mind a kettő. Bojnitzer odaszól a társának:

— Marosi komám, te csak maradj itthon, nézz körül a lovak között, én meg majd kinézek a vidékre.

Befogat, kocsira ül, s hajt lóhalálában. Másnap reggelre a Mezőföldről betér száz-harminc huszárlóval.

Sárbogárdon Kohn Mózes és Kohn Simon veszik nyakukba a salukat. Nem kell nekik se a mágánások, se a szolgabírák segítsége. Veszélyben a haza. Lóval lehet csak segíteni. Ki bizná ilyenkor a lovat urra, hivatalra? Zsidó kell ilyenkor!

Ma is él az öreg Krausz, fehérvári, azelőtt kerékteleki lakos, maga egyedül harminc lovat terelt össze 48 óra alatt a Kossuth-huszárok részére.

Hát a cecei öreg Braun? Most már itt lakik Budapesten, a Petőfi-utcában. A század

első évében született, az utolsó évétől csak két esztendő választja el. 98 esztendő óta mindig zsidó, mégis szegény ember, mégis kemény magyar ember, s mégis egészséges, mint a makk.

... A kilencszáz ló együtt van, a negyedik nap reggelén. Brachfeld reggel kilenc órakor felkereste a magyar hadügyminisztert s jelentette neki, hogy a lovak tizenegy órakor itt lesznek, a Károly kaszárnya udvarán. A jó hadügyminiszter osztrák katona volt valamikor. Tudta ő, hogy ezt a dolgot négy nap alatt megcsinálni nem lehet. Nagyon nézett Brachfeldre.

— Jó, jó, Brachfeld. Ló majd lesz ott, de hogy huszárló lesz-e ott? Majd akkor hiszem el, ha Krein ezredes hivatalosan jelenti.

Krein ezredes és Mikhéli főhadnagy vette át a lovakat.

A legénység ott állott már a kaszárnya udvarán. Keményképű bátor fiúk, napsütötte barna arccal, pörge bajusszal. Kerek kalap, kék ing, kék gatyá, dolmány, fekete nyakravaló, sarkantyus csizma. Oldalukon kard, nyakukban karikás. Lábuk előtt pokróc, kantár, terhelő, kengyelszíj, kengyelvas. Pestmegyei, tápióvidéki és járszági legény többnyire.

Ezek a Kossuth-huszárok.

Amint a lovakat átveszik: minden legény megkapja a magáét. Neki a lónak a csutakkal. Tisztára, fényesre dörzsölik valamennyit. Jön az etetés, itatás, abrakolás. Kantárt a fejére, pokrócot a derekára, terhelőt a pokrócra, kengyelszíjat a terhelőre, föl a legényt valamennyinek a tetejébe.

Igy készült a függetlenségi harc huszára!

Este már kivonul a kelenföldi táborba. Minden ló megszokta a legényt, minden legény megszokta a lovat otthon. Tizenegy nap múlva jön az üzenet. Tizenegy nap múlva a ló megtanulja a dobszót, trombitaharsogást és ágyudőrejt. Megtanulja a sorban, oszlopban, fejlődésben való lépést, ügetést, vágatást, vezényszóra, trombitaszóra. És tizenegy nap múlva megveri Jellasicsot s legázolja. Győrig kergeti hadseregét.

Ezt csinálja meg a német!

Krein ezredes jelenti a hadügyminiszternek: minden ló megvan, minden ló kitűnő.

Mészáros Lázár hadügyminiszter felölti diszruháját, úgy fogadja Brachfeldet. Eléje lép, megfogja jobb kezét s megszorítja melegen.

— Köszönöm a haza nevében! Így már legyőzzük az ország ellenségeit. Ön csodát művelt. Hogyan tudta ezt megcselekedni?

— Miniszter ur, az én zsidóim jószíval megtesznek mindent, ha jószóval beszélünk velük.

Hejh, zsidó, neked még a neved is csúfság! Ha szidni kell valakit, téged szidnak. Ha ütni kell valakit: téged ütnek. Ha alázatot kell száz közügyre: téled várják az alázatot. Haragudnod semmiért sem szabad, panaszkodni kinevetnek. Ezer szegény van, nem sajnálnak. Tíz gazdag ember van: irigység már érte. Rossz emberidet szemre hányják, jó emberidet mindenki fukar a dícsérettel. Mostoha-gyermeke vagy a művelt világnak. Orosz, német, francia kikergette a föld kerekéig. Csak a mi jó magyar népünk van meg veled békességben...

Hejh zsidó, — száz ellenség rohant meg bennünket ötvenegy év előtt. Huszár-lónak, ágyus-lónak, szekeres-lónak huszezer ló kellett. S te összehajszoltad azt és kézreadtad felényi idő alatt, mint amennyire vállalkoztál,

Hova lett volna harcunk dicsősége, fajunk becsülete, ha nem lett volna lova a szabad-ságharc hőseinek!

... Egy rég porrávált szép asszonytól tudom, amit most beszélek.

Haynau német volt, katona volt és hóhér volt. A német is, a katona is, a hóhér is haragszik a zsidóra. Mekkora lehetett Haynau haragja?

Voltak emberek, akik Haynauval higgadtan tudtak beszélni. S Haynau valamennyitől azt kérdezte: hogyan tudta a magyar forradalmi serceg és Kossuth kormánya magát egy pillanat alatt elegendő lóval és alkalmas lóval ellátni?

Rég meghalt az a boldogtalan ember, alkancellár egykor, nevét akár meg se mondjam, aki semmi rosszat nem sejtve, azt mondta Haynau-nak:

— Könnyű volt az, kegyelmes uram. A forradalmi kormány felhívására a zsidók szedték össze s adták kézre néhány nap alatt a szükséges lovat.

— Hogyan tudták ezt pénz nélkül megtenni?

— Hitelbe!

— Hitelbe?

Fölugrott a szörnyeteg. Leike haragba, szeme vérbeborult. Kardjával verte a padlót s ordított nagy indulatában.

— No majd én megtanítom őket, hogy hitelbe többé ne dolgozhassanak.

Rögtön kirótt az óbudai zsidókra egymillió forint sarcot, s azt behajtotta azonnal kegyetlenül.

Ebből a pénzből emeltünk negyedszázad előtt a magyarországi zsidók számára magyar papnővédőt.

Ez annak a Haynau-féle zsidó hadisarcnak igaz története.

És az is igaz, hogy a zsidók

hitelbe adták át a lovakat.

A jezsuiták

Amit az „Egyenlőség” évek óta hirdetett, hogy az antiszemitizmus lassanként antikrisztianizmussá fog fejlődni, Németországban már bekövetkezett. A zsidógyűlölet fellobbanását nyomon követte a katolikus-gyűlölet. Tavaly még a „Cion Bölcsel” című hamisítvány forgott közkezen Németországban a zsidók ellen, az elmúlt napokban pedig a gyűlölet tovább terjedt és megjelent az első antiszemita könyv — a jezsuiták ellen. A címe: „Die Entdeckten schwarzen Henker des deutschen Volkes. Von K. F. Widdumhof”. Mindaz a szenny és gyalázat, melyet a „Cion Bölcsel” című antiszemita munka a zsidókra fogott, itt a jezsuiták ellen ömlik, akik „tönkretették Németországot”. A könyv természetesen éppoly otromba hamisítvány, mint a zsidók elleni röpiratok. Amint a „Cion Bölcsel” című hamisítványban szó van egy titokzatos krakói kongresszusról, mely természetesen soha meg nem tartatott és ahol a zsidók állítólagos összeesküvése megindult, éppúgy szó van itt egy állítólag Chiarióban tartott jezsuita kongresszusról, ahol „a jezsuiták összeültek, hogy tönkretegyék a protestáns Németországot”.

A példátlan szennyhalmazatból következő részleteket közöljük: „A jezsuita rend főnökei kitért nagytőkés zsidók”. „A jezsuiták okozták a világháború kitörését”. „A német nagybankok a zsidók kezéből átvándoroltak a jezsuiták kezébe és most azok uzsorázzák ki a népet”. „Stinnes a jezsuiták kreatorája volt”. „A jezsuiták gyilkosságot szönek, vezéreink, elsősorban Hitler és Ludendorff ellen”. „A német polgárháború és Németország leromlása elsősorban a jezsuitáknak köszönhető.”

Ez az alávaló munka a katolikus egyház vezetőit talán mindennél erősebben fogja arra a kötelességükre figyelmeztetni, hogy kövessenek el mindent az antiszemitizmus továbbfejlődése ellen, mert az antiszemitizmus elfajulásai a katolicizmust is fenyegetik.

Dr. Gábor Gyula könyve

Nincs szándékomban e művet ismertetni, nem is tartom helyesnek, ha bármi bő kivonatban mutatom be hittestvéreimnek. Mert ezt a művet minden zsidó magyarnak elejétől végig el kell olvasni, akár kétszer is. — Amióta a numerus clausus törvénye, az 1920. XXV. tc. megjelent a magyar corpus jurisban, ez az első és egyetlen ismertetés, mely igazán alaposan, a historikus és a közjogász éles ítélletével kimutatja azt a nagy sérelmet, melyet mi szenvedünk, de kimutatja egyúttal azokat a sérelmeket is, melyeket e törvény az ősi magyar alkotmányunk okozott, a tanszabadságon, a jogegyenlőségen ejtett sérelmeket, főképen pedig azt a sebet, amelyet az egységes magyar nemzet gondolatán ejtett.

Ha az amerikai unio valamelyik állama, avagy maga a kongresszus hozna egy ilyen tartalmu törvényt, mely az unio alkotmányának valamelyik rendelkezését sértené, akkor bármelyik amerikai polgár az ottani alkotmány III. fejezete alapján a washingtoni legfőbb bírósághoz fordulhatna orvoslásért, sőt egészen incidentaliter bármilyen perben vitathatná ilyen törvény alkotmányellenes voltát és az ottani legfőbb bíróságnak, — mint ahogy száz meg száz esetben tette is, csak annyit kell kimondania, hogy e siralmas törvény ellentétben van az unio alkotmányával és ilyen törvény nyomban null and void — halott törvény. De minthogy nekünk nincsen charta-alkotmányunk, mely bírói védelemben részesíti az alkotmányt, hanem ősi alkotmányunk történelmileg fejlődött, egyes törvényekben, jogszokásban, sőt államszerződésekben, mint pl. a protestánsok joga, ugynevezett alaptörvényekben van lefektetve, azért mi nem tehetünk egyebet, mint hogy jogainkat, melyeket előző törvényeink nekünk biztosítottak, ismét alkotmányos uton visszaszerezni iparkodjunk.

Nem szabad megnyugodnunk és nem szabad kibékülni a helyzettel. Különben holnap a gazdasági téren, holnapután pedig az adózás terén kapunk majd kivételes törvényeket!

Azzal fejezem be e pár soromat: Gábor Gyula könyvét elejétől végig el kell olvasni, nemcsak nekünk zsidóknak, de haszonnal olvassa el minden magyar ember...

Dr. Eulenberg Salamon,
udv. tanácsos.

Evangelikus tanár, aki verset írt Fényes Mór jubileumára

Meleg hangulatban, fényes keretek között folyt le a pesti izr. hitközség délszaki növényekkel pompásan feldisztett nagytermében, június 11-én Fényes Mór dr. 30 éves tanári jubileuma. Impozáns módon nyilvánult meg az a rajongó szeretet és megbecsülés, mellyel a tanítványok és pályatársak egy érdemekben és törekvésekben gazdag, emberöltőnyi, tanügyi munkálkodást jutalmaznak. Megjelent az ünnepségen az evangelikus főgimnázium küldöttsége is, melynek Fényes dr. 25 év óta vallásánára. Ott voltak Hittérich Ödön dr. főigazgató, Rácz László igazgató, Kliment dr. és Serédi dr. tanárok. Az evangelikus gimnázium tanárai másnap az iskolában külön házi ünnepségen is ünnepelték a jubiláns professzort és ez alkalommal Serédi Lajos dr. tanár a következő kedves költeményben aposztrofálta Fényes dr.-t:

Te jól tudod, mint bibliás férfi,
Ki a szent Thórának minden szavát érti.
Havél haválím... hakól min heáfár,
Légy dugszdag bankár vagy iskolásfár,
En zichron láchem... vegám ló sejihjuh,
(Mindegy: agastyán az vagy viruló ifju)
Dór nólech vedór bá... Veál tehl caddik.
Más magasba jutott, a te lelked addig
Öntözében égve hamvadt, melegítve

Fényt és derűt gyújtva sok száz ifju
[szívbe]

Lifné előhim velifné háadám.

Amde otthon busan agg az üres ládán,
Amely telve ugyan fényes érdemekkel,
De mitsem érnek, mihelyt egyetlen kis
[szeg kell]

És Te mégis inkább ezt a sort választád:
Zeman lechol chefec táchat hassamájim,
Ime, gyümölcs mosolygós bús robotod fáin.
Ész lachsót veesz ledabber,
Elvonult a vihar, elült régen a per,
S Te ma dicsőséged fényében ragyogva,
Boldogan tekinthetsz a letűnt napokra:
Viharok orkánja kertednek nem ártott.
Ha van, mi a multnak emlékéen itt-ott fáj,
Meggyógyítja, látod, a halás szeretet,
Mely nekünk, szentté teszi ez ünnepet...

A kedves ünnepségen jelenvolt Raffay Sándor dr. evangelikus püspök is. Raffay már régebben egy alkalommal, mikor katonika vizitáción az iskolában megjelent, váratlanul az egész öt kísérő papi karral meglátogatta Fényes dr. zsidó vallástani óráját és a látogatás után közölték a professzorral, hogy a püspök elragadtatással nyilatkozott arról a szellemről, melyben Fényes Mór tanítványait nevelni. Az ünnepeit professzor, jubileuma alkalmából, kétféle koronát adományozott az „Egyenlőség” útján az Orsz. Izr. Tanítóegyesületnek.

Zsidó gyermekek nyaralása

Nagyságos

Szabolcsi Lajos főszerkesztő urnak

Budapest.

Kedves, jó Barátunk! Mindenekelőtt fegadd legmélyebb elismerésünket és leghálásabb köszönetünket azért a nagyszerű propaganda-munkáért, melyet az Egyenlőség hasábjain az Omike gyermeknyaraltatási akció érdekében állandóan kifejtesz. Sajnálattal kell ismételtelen és újból megállapítanunk, hogy a gyermeknyaraltatási kérdés nagyszerű munkájában vidéki Hittestvéreink ezúton bennünket egyáltalában nem támogatnak és a teljes közömbösség és érdektelenség álláspontjára helyezkedtek. Julius hó 1-én kellene az első transzportnak elindulnia és bevalljuk őszintén, hogy eddig összesen még 300 vidéki helyet sem kaptunk, holott a mult esztendőben már ilyenkor 1000 hellyel rendelkezünk. Ellenben naponta kapjuk a vidéki hitközségek és nőegyletek olyan tartalmu átiratait, melyekben a gyermekvállalásokról lemondanak. A beadott kérvények száma eddig már az ötezret meghaladja és az orvosi vizsgálat is megállapította, hogy majdnem minden kérvényező gyermek oly csenevész, vérszegény és rosszul táplált, hogy a nyaraltatásra méltán rászorul. Nem győzzük eléggé vidéki Hittestvéreink figyelmét felhívni, hogy az Omike Mensa-Academicán étköző közel hétszáz diák kivétel nélkül mind vidéki flu és ezeket a fluakat a főváros lelkes és áldozatkész zsidósága bőségesen ellátja. Ezen áldozatkészséggel szemben azt hisszük, jogos a fővárosi zsidóságnak a vidéki zsidósághoz intézett ama szerény kérése, hogy vállaljanak rosszul táplált gyermekeket 4 hétre el látásra, hiszen a mi Mensánk közel 10 hónapig látja el az ő gyermekeit. Ha erre felhívásunkra sem mozdul meg a vidék zsidósága, úgy a Gyermeknyaraltatási akció megbukott és az Omike ez intézményét be-szüntetni kénytelen. Bizunk abban, hogy ezen jankiáltásunkkal fel fogjuk rázni tudni vidéki testvéreinket közönyükből és különös melegséggel kérjük a földbirtokosokat és bérlokeket, hogy fordulópostával értesítsék az Omike központi irodáját, hogy hány gyermeket hajlandók a nyárra vállalni, hogy azokat még idejekorán utnak indíthassuk.

Igaz hived

Kullner Gyula

Dr. Bacher Vilmosné, Dr. Weiller Ernő,
a gyermeknyaraltatási akció elnökei

pages 5-6 missing

Dorez Sámuel rejtélyes utazása

Minden jog fenntartva. Ezt a naplót vagy annak kivonatát csak az Egyenlőség engedélyével szabad lenyomatni, vagy lefordítani.

I.

A halál Velencében

192* december 21-ikén délelőtt 9 óra-kor érkezett Velencébe az „Asborn Jonathan” tizezertonnás gőzös, mely a *Kék csillag* című olasz hajósvállalaté. Az Asborn Jonathan egyenesen az indiai öbölből jött negyvenhét nap keserves ut után és a hajó megtépázott árbocai és kopott falai mutatták, hogy erős téli monszun-viharokkal kellett találkoznia az indiai vizeken. Az egészségügyi vizsgálat tisztjei alig léptek a hajóra, mikor a kapitány félrehívta őket:

— Egy haldokló van a másodosztályon, — mondta komolyan.

Az egészségügyi vizsgálat tisztjei felosztották maguk között a hajót és Zanardelli Cesare egészségügyi révhadnagy, — kétségkívül a nagy olasz államférfi leszármazottja — lesietett a második osztály fedélzetére. A „kórház”-teremben, egy szűk kis lyukban, melyet egy kék mécse világított meg, eszméletlennek látszó férfi hevert egy kabinágy függőyei között. Zanardelli hadnagy melléje ült és megfogta lelógó kezén a pulzusát. A szíve alig vert.

Egy matróz, aki ápolói szolgálatot teljesített a „kórház”-ban, odafordult Zanardelli felé:

„Sárgaláz és mocsármérgezés”, mondta. „A bombayi kórházból hozták a hajóra. Két napja eszméletlen.”

Zanardelli hadnagy odahívta a hajó-orvost és tanácskozott vele. A hajóorvos: idős, szakállas, veresorru tengerész, megmondta őszintén:

— Adhatok egy élesztő injekciót, hadnagy ur. Egy óra hosszára magához tér. De azután menthetetlenül meghal, azonnal.

— És így?

— Így? — az orvos vállat vont. — Így? Talán egy-két napig élél.

Zanardelli hadnagy behajolt a függőnyök közé és megnézte a haldokló arcát. Szakállas, lesóványodott, hosszukás arca volt, a homlokán egy irtózatosszerű sebhegy. A nyakában amulet lógott vékony aranyhajszálon.

Azután megnézte az írásait, melyek az ágy mellett, egy kis szekrényen feküdtek.

Angol utlevele volt Samuel Dorez névre. Kora 48 év. Utirány Bombay—Trieszt. Születési helye: Amsterdam. Foglalkozása: gyémánt- és drágakőkereskedő.

Podgyásza?

Két vörös bőrbe kötött táská feküdt az ágy alatt. De mindakettő oda volt szíjazva: a haldokló lábához, mint valami kölcnc. Nem lehetett őket kinyitni, mert a szíjjon kis ezüst lakat lógott.

Zanardelli lehívatta a kapitányt is:

— Nem tudok róla sokat, — mondta a hajó vezetője. — Mielőtt Bombayból elindultunk, a kórházból két angol orvos jelent meg nálam. Felvették-e egy súlyos maláriabeteget? Utolsó kívánsága, hogy Európába jusson, bármely kikötőbe. Másnap már hozták is, hordágyon, félig önkívületben. A hajójegyet előre kifizette. Alig beszélt valamit az első hetekben. A monszun miatt sokat szenvedett. Külön

matróz ápolta. Néhány nap óta azonban teljesen eszméletlen.

Az ápoló matróz dörmögött valamit:

— Erről a két bőröndről sokat beszélt. De inkább magának. Én nem értettem meg. — S félig angolul, félig olaszul mondott mindenféle szavakat. Az erdő kincse — ezt többször hallottam. Azután a monszun alatt olaszíjaztatta magát a két bőröndjéhez és egy lakattal elzárta.

— Hol a kulcs? — kérdezte Zanardelli. A matróz vállat vont.

— Nem tudom, hova tette.

Zanardelli megegyeszer bebújt a függőnyök közé. Azután felcsapta a „kórház” ablakát, úgy hogy a kerek nyíláson harsogva ömlött be a velencei napfény. Odafordult az orvoshoz:

— Kérem, adjon neki egy injekciót.

Egy negyedóra múlva a figyelő csoport észrevette, hogy a lelógó kar felemelkedik. A függőnyök megrebbentek és egy halálsápadt arc jelent meg közöttük. Tétovázva nézett körül. A szeme megakadt az olasz tiszt arany és fehér egyenruháján.

— Italy? — kérdezte hörögve.

Zanardelli bólintott. A beteg ekkor kipillantott a fényárban uszó kék tengerre, honnan Szent Márkus-tér karcsu fehér tornya integétt be az ablakon.

Rekedt hang hallatszott:

— Venice!

Zanardelli odalépett hozzá:

— Egy pohár vizet? — kérdezte olaszul.

— Tejet, — hörögte a haldokló. — És... azután elhalkult a hangja. — Hányadika van?

— December 21, — mondta a kapitány.

— December 21, — ismételte gépiesen. Azután kitárta a karjait, mintha fel akarna emelkedni. A napfényt és a tengert magába szívtá. A szeme lassan vörösödött az injekció mérgétől. — December 21.

Hosszu csönd támadt. A matróz behozta a tejet és a beteg mohón szűröcsölni kezdte.

Zanardelli hadnagy odalépett hozzá és ráhajolt a mellére. A beteg szemében mintha valami szomorú mosoly jelent volna meg. Azután letette a tejes poharat és mélyen, üdítően sóhajtott:

— Köszönöm, — mondta — most jobban vagyok. Tisztább a fejem. Kérem, kapitány ur, küldjön el azonnal a velencei rabbino-maggiorehoz. Várom. Rögön. Sürgősen.

Zanardelli tisztelt.

— Azonnal, uram. — Elküldöm érte a motorcsónakot.

És kiment a szobából.

Az idegen most már felült az ágyában és szécsapta a függőnyöket. Hosszan és merően nézett kifelé a tengerre. Azután halkan odaszólt a kapitánynak:

— Captain... hány napig voltam eszméletlen?

— Tizenkét napig, uram.

— Mennyi volt a lázam?

Az ápoló matróz egy cédulát vett elő:

— Suez előtt negyven és fél fok, uram.

A kapitány tisztelt és kiment a szobából. Az ápoló matróz egy székre ült. A hajóorvos odahajolt a beteghez:

— Ohajt velem valamit, uram?

A beteg merően a kezét nézte, melyen

apró vörös pontok kezdtek feltűnedezni.

— Beszéljen velem őszintén, doktor.

— Az lesz, uram.

— Injekcióval élesztett fel, ugy-e?

— Azzal.

— Morfium?

— Kámfor.

— És?

Az orvos habozott. A beteg erősen ránézett:

— Mondja meg, őszintén: És... arzén?

— Hármias arzén-adag, uram.

A beteg sóhajtott és leejtette kezét a paplanra.

— Ugy... Most már tudom. Innen ez az erős jólérzésem és tiszta fejem. Tehát nincs tovább. Ez az utolsó pillanat!

— Az utolsó óra, uram.

— Elaludtam volna?

— Néhány nap alatt.

— Jól tette, doktor... Most már tudom legalább, mitől érzem magam ilyen frissnek. A test utolsó felágaskodása a pusztulás előtt. Eu... hogy is hívják ezt az orvosok? ... euphoria? Így?

— Így, uram.

— Tehát mennyi időm van még?

Az orvos a sapkáját nézegette. A beteg türelmetlenül dobolt az ágyon.

— Ne titkoljon semmit. Lásza, már papot is hívtam. Tudni akarok mindent. Mennyi időm van még? Meddig hat a mérég?

— Az injekció...

— Beszéljen őszintén. Hiszen ez mérég, ami bennem dolgozik, csak ez a mérég tart már életben. Tehát meddig? Van még egy óráma?

— Ha őszinte lehetek, uram: nincs.

— Egy félórám?

— Negyven perc.

A beteg kezét nyújtotta az orvosnak.

— Visszajön... akkor? — kérdezte.

Az orvos némán intett és kiment a kabinból. A beteg magára huzta a paplant és várt. Az ápoló matróz ott gubbasztott a sarokban és szunyókált. Odaönn a fedélzeten a vámvizsgálat folyt. Vámőrök éles hangja zugott. Kavargó tömegek tolongó lépése rázta a mennyezetet. Egy kis hajó odaütődött az indiai gőzös párkányához. Vidám füttyök jöttek a tenger felől. Egy hidroplán berregett a közelben. A velencei reggel édes bűbája zenélt a kórházi kabin felett.

Tizenöt perc múlva valaki jött le a lépcsőn. Egy szakállas, szemüveges, negyvenöt éves férfi.

A beteg felegyenesedett:

— Rabbino-maggiore? — kérdezte.

A szemüveges férfi bólintott és kezét nyújtott neki. A velencei hitközség fő-rabbija volt.

A beteg a matróznak intett, hogy menjen ki. A két férfi egyedül maradt.

A főrabbi odaült az ágy mellé.

A beteg felsóhajtott:

— Rabbi ur, — mondta — tíz percem van. Talán tizenöt. Azután meghalok. El kell önnek gyorsan mondanom, amit lehet. A többi...

Elhallgatott. A főrabbi szólni akart. A beteg intett.

— Ne zavarjon. Nincs annyi időm. A többi majd elolvassa. Most vegye át, amit adok.

A nyakához nyúlt és az arany medalliont kinyitotta. Kis ezüst kulcs volt benne.

Szabolcsi Lajos

(További részlet a jövő héten.)

Fényes Adolf

Fischmann kecskeméti rabbi fia nyerte el ebben az évben a képzőművészeti állami nagy aranyérmét. A magyar zsidóság büszkeséggel hajtja meg lobogóját a Mester előtt. Büszkék voltunk Fényes Adolfra mindig és büszkék voltunk a magyar művészet többi zsidóvalásu nagyjaira is. A festőkre, akik segítettek felfedezni a nagy magyar Alföld, a Balaton, a Tatra ezernyi titkos szépségét, a magyar levegőt, eget és napfényt, a vizek kékjét, az erdők zöldjét, azt a ragyogó párázatot, mely a magyar glóbus fölé tisztán és tiündöklően borul. A szobrászokra, akik életrehozták a magyar multat, kőbe, bronzba öntötték a magyar izmot, az építészetre, akik a magyar építésztilus uttörői közé emelkedtek. Az idők megmutatták, hogy büszkék lehetünk rájuk, mint zsidókra is. Három évvel ezelőtt, mikor a magyar zsidóság nehéz lidérc alatt szenvedett, mikor a praktikus okosság a csendes félrevonulást diktálta volna, a magyar zsidó művészek voltak az elsők, akik tudatára ébredtek annak, hogy mivel tartoznak a zsidóságnak. Egyetlen hivatásban sem tapasztaltuk azt az egységes zsidó önértéket, mint a művészek között. Akiknek már művészet-történeti nevük, ragyogó multjuk volt, akiknek kezében a művészet nemzetközi értékű tehetősége olyan utlevél volt, mely megnyitotta volna számukra a gazdag országok minden tehetőségét: egységes elhatározással összeálltak, szárnyuk alá vették a sorsukra engedett, kivetett zsidó tehetségeket és zsidó lobogó alatt megteremtették a képzőművészetek magyar zsidó főiskoláját. A zsidó tehetségek százait mentette meg a beérkezett művészek önfeláldozása és ma, amikor a nagy aranyérem dicsősége mégsem kerülhetett el Fényes Adolf ragyogó tehetőségét, megindultunk kell visszaemlékeznünk azokra az időkre, mikor a zsidó művészek még a hivatásos tárlatok nyilvánosságáról is lemondtak és klubhelyiségek termében állították ki műveiket, a zsidó önérték nagyszerű és felemelő példáját nyújtva. A magyar zsidóság büszkeséggel ünnepli Fényes Adolfot és a többi nagy művészt, akik beigazolták, hogy egészen a magunkénak vallhatjuk őket. Ballagi Ernő

»Édesapám eltűnt az orosz harctéren...«

Zsidó gyermekek sorozása.

Tizenöt esztendeje működik az Izraelita Szünádei Gyermektelep Egyesület Budapesten. Minden esztendőben több száz zsidó-gyermeknek nyújt alkalmat kellemes nyaralásra a diósjenői telepén. Az idén a siófoki izr. hitközség előzőekenysége és áldozatkészsége folytán száz gyermeket helyez el az ottani zsidó iskola helyiségeiben.

Az elmúlt héten elmentem a nyaralásra jelentkező gyermekek sorozására. A siputcai iskola udvarában száz sápadt gyermek várta az orvosi vizsgálatot, amely rendszeren a tornateremben folyik le. Minden délután 100—100 gyermeket vizsgálnak az orvosok. Minden gyermeket, aki nyaralásra jelentkezett, megvizsgálunk. Az idén az egyesület már körülbelül 500 gyermeknek nyújt nyaralást, amelyre héromezernél több ajánlkozó akadt.

A gyermekek csendben és nyugodtan várják a folyosón, míg reájuk kerül a sor. Dr. Bán Ilona és dr. Kincs Miksa orvosok vizsgálták meg a gyermekeket. A felvételnél

nem csak az egészségügyi, hanem a szociális viszonyokat is figyelembe veszik. Minden jelentkező gyermektől megkérdezik az orvosok:

— Mi az apád?

— Magántisztviselő, gyári munkás, postatiszt, kereskedősegéd — hangzik a gyermekek felelete.

— Hányan vagytok testvérek?

Akad olyan gyermek is, akik nyolcan fogyasztják naponta a kenyeret.

A kis László Magdától is, aki 13 éves, megkérdezi dr. Bán Ilona orvosnő:

— Mi az apád?

— Édesapám 1915-ben az orosz harctéren eltűnt, azóta nem hallunk szegényről semmit. A kis Magda sápadt arcán két könnyecsepp folyt végig.

... A kis Magdát felvették a nyaraló gyermekek közé.

Egy kis leány áll a sorban. Sápadt, öreges arca van. Megkérdelem tőle, hány éves vagy?

— Tizenkettő vagyok! A kis leány nem volt nagyobb, mint egy normálisan fejlett kilencéves gyermek. Felhívtam dr. Bán Ilona figyelmét a kisleányra, aki amikor megvizsgálta, kedvesen kérdezte meg tőle:

— Szeretnél a Balatonban fürödni?

— Bizony, nagyon szeretnék! — feleli a kisleány. Az orvosnő el is dönti a kisleány sorsát. Ráírja a törzslapjára, hogy Siófokra küldendő.

Blücher József főtanácsos, aki 15 év óta minden gyermeksorozáson részt vesz, mint az egyesület elnöke, szomorúan állapította meg, hogy annyi középosztályhoz tartozó, intelligens család gyermeke még soha sem jelentkezett, mint az idén. Zalai Oszkár.

A naptár reformja veszélyezteteti a zsidó vallási életet

Amint az Egyenlőség megírta, a Népszövetség már hosszabb ideje foglalkozik a naptár általános reformjával és a hétnek egy nappal való megtoldásával, ami természetszerűen a zsidóságot is közelebből érinti. J. H. Hertz angol főrabbi most a Népszövetség titkárságához ebben az ügyben a következő levelet intézte:

Igen tisztelt Uram! Ez a fontos kérdés olyan következményekkel jár a zsidó hitéletre, hogy a legünnepélyesebb megfontolás tárgyává tettem s ennél fogva minden vonatkozásban megvitattam az angol birodalom vezető zsidó egyházi személyeivel. Kötelességem tehát Önöknek erre vonatkozólag a következő egyhangulag kialakult véleményét tudomásukra adnom.

Ami leginkább észleltbevágó a zsidókat és a zsidóságot, az, hogy a hét mostani hosszúsága semmiféleképpen se változzék a jövőben és hogy a hét napból álló hét szabályszerű sora semmiféle módon és sohasz szakíttassék meg „üres napok“ bevezetése folytán. E két dolog közül akármelyik jobban megronthatja hitéletünket, mint a legújabb nemzedék bármilyen zsidóellenes törvényhozása. Jóllehet hivatalosan csak a brit birodalom zsidósága tulnyomó részének nevében beszélhetek, mégis azt hiszem, hogy a fentebbi megállapítás nemcsak a francia és hollandi zsidó egyházi tekintélyek határozataival fog megegyezni, de azonos lesz a jeruzsálemi, kairói, szaloniki-i, bukaresti, kovnói, budapesti, prágai, bécsi, frankfurti, berlini stb. zsidó egyházi tekintélyek fel fogásával is, amennyiben a bizottság ezeknek az auktoritásoknak a tekintélyét is kikérné.

A hétnapos hét abszolút folytonosságának kérdése olyan nem földi méretű, vallásos jelentőséggel bír a zsidókra és a zsidóságra szerte az egész világon.

Igaz nagyrabecsüléssel,

Dr. J. H. Hertz,
az angol birodalom egyesült
zsidó hitközségeinek főrabbija.

ZSIDÓ LEXIKON

Zola Emil, a világhírű francia regényíró (1840—1902) tulajdonképpen csak élete utolsó éveiben foglalkozott mint közéleti férfiú a zsidóság ügyével akkor, amikor az antiszemitizmus a Dreyfus-üggyel kapcsolatban erősebb hullámokat vetett Franciaországban. Mint író azonban sokoldalú és a modern társadalom minden kérdését tüzetesen boncoló regényeiben nem egy érdekes zsidó karaktert festett meg. „Páris“ című regényének zsidó szempontból való állásfoglalása annak idején nagy vitát provokált és Zola a „Figaro“-ban egy „Pour les Juifs“ című cikkében a következőket mondotta:

— Néhány év óta egyre növekvő meglepetéssel és undorral kísérem azt a zsidóellenes kampányt, amellyel néhány ember megpróbálkozik Franciaországban. Szörnyűség ez, amely hitem szerint ellent mond a józan észnek, a becsületnek, az igazságnak; valami elvakult örület ez, amely évszázadokkal vethet bennünket vissza és mindennek telejében a legundokabb vallási üldözésekben vágódhatnak.

A Dreyfus-ügy befejezése után a „Vérité“ című regényben fejtette ki a nagy pörben tanúsított elvi szempontjait. A Vérité alakjai át vannak formálva, úgy hogy Dreyfus a regényben mint egy Simon nevű vidéki francia iskolamester, Esterházy őrnagy pedig mint Gorgias testvér szerepel. A regény egyéb zsidó figurái Simon özvegye, Ráchel (Dreyfus Alfrédné), gyermekeik Joseph és Sarah, Lehmannék, egy szegény zsidó szabó családja, Baron Nathan és lánya, Lia, aki katolikus hitre tért át, (mint Éva a „Párisban“), s aki gróf Sangleboeufhoz, egy dühös antiszemita-hoz megy feleségül. Nathan a regényben nincs úgy beállítva, mint aki formálisan is elhagyta a zsidó hitet, de Zola mégis úgy rajzolja meg mint a renegátot, aki mihelyt rangra és befolyásra tesz szert, nemcsak megtagadja ősi hagyományait, hanem első sorban támasztja maga ellen az irigységet és a gyűlöletet.

Meini-kávét

Ölcső napi áron ajánlok

férfi Girardi-kalapokat

minden műnőségben. Kalapokat fest, tisztít, formáz.
Kereskedők árkedvezményben részesülnek.

Löwy kalappgyár VIII. Lujza-u. 1, Teleki-tér sarok,
IV., Párisi-utca 3. szám

Ölcső napi áron ajánlok

fehér és minden elképzelhető színű és divatos formájú filz-, gyöngyszalma-, valamint ricco-tagából készült női kalapokat

A világ legnagyobb hitközsége

Előttünk fekszik a pesti izr. hitközség 1923. évi zárszámadása és 1924. évi előirányzata. Alakjára: kiadási és bevételi tételek számoszlopai, tartalmára: egy nehéz és egy nehezebb esztendő zsidó történelme. Három milliárd a múlt évi hitközségi büdzsé és tizen-nyolcadfél milliárd az 1924. évi előirányzat. Már ez az egyetlen szám is eleget mond.

De visszatükröződik a számok jelentésén keresztül az elmúlt esztendő zsidó politikája is. A jogsegítő-iroda — mely a hangos antiszemitizmus korszakában volt fontos — 1923-ban már csak 1600 koronával szerepel a kiadások között. Ezzel szemben a „kiutasítási rendelettel kapcsolatos segélyezések” 11 millió fölül, a diákbizottság irodájának fentartása 4 millió fölül kiadással jártak. Zsidó menekültekre 600 ezer koronát költött a hitközség. Ezek a tételek — kellő szorzószámokkal — az előirányzatban is szerepelnek.

A hitközség központi igazgatása 120 millióba került tavaly. Ez az összeg azonban oly kevés volt, hogy segélyek és pótlékok címén még 32 milliót igényelt. Jövőre egy és negyed milliárd van erre a célra előirányozva. A rabbik fizetése (két főrabbi, két rabbi, három körzeti rabbi) a múlt évi 22 millióval szemben 366 millióval szerepel az előirányzatban. A szertartási ügyosztály egyéb tételei között érdekes az egyes templomok fentartási költsége. Tizenkét templomot tart fenn a hitközség, ehhez járulnak a kisegítő imahelyiségek. Azoknak, akik a drága templomjegyek miatt szoktak panaszkodni, tanulságos adat lesz, hogy a dohány-utcai templom fentartása 55½ millióba került, a templomülések bevétele pedig ezt az összeget mindössze 2½ millióval haladta meg. Jövő évre a dohány-utcai templom fentartási költségeire 420 milliót irányoztak elő.

A szertartási költségvetésből érdekelni fogja a közönséget, hogy a kaszusz 57½ millióba került a hitközségnek, esketési és kihirdetési díjakból pedig 94 millió fölül összeg folyt be. Ez a két tétel azt jelenti, hogy a súlyos gazdasági helyzet sem gyengítette a vallásos érzést és a hívők a vallásosság anyagi terheitől sem riadnak vissza. A páva-utcai templom 1923. év végéig 182 millióba került, jövőre további 150 milliót irányoztak elő. Az előirányzatban szerepel a Rombach-utcai besz-hamidras 60 millióval és

az V. és VII. kerületben építendő új templomok hozzájárulása 50 millióval.

Tíz iskolát tart fenn a hitközség ezidő-szerint. Az oktatásügy összes kiadása 325½ millió volt, az előirányzat 3½ milliárd. Hogy az iskolák közül csak egyetlen tételt ragadjunk ki: a fuiskola kiadása 79 millió volt, a bevétel pedig 29½ millió. A hitoktatás 119 milliójába került a hitközségnek, a hittandijakból 36 millió folyt be. Adomány erre a célra nem folyt be, holott a tavalyi előirányzat 10.000 koronára számított. A tanoncok vallásos nevelése 3½ millió koronával szerepelt az elmúlt évben.

A jótékonyági ügyosztály 85½ milliót osztott ki az elmúlt évben, ehhez járul az a 20 millió fölül összeg, melyet az elnöki osztály adott szemérmes szegényeknek a főrabbi nevére létesített alapokból. A 100 millió fölül jótékonyagot semmiféle személyzeti illetmény nem terhelte.

A kórházak 1¼ milliárdba kerültek, az előirányzat 5½ milliárd. Az elmúlt évben a kórházak tatarozására 355½ milliót fordíthatott a hitközség, melyet teljesen fedezett Kaszab Aladár nagylelkű adománya és gyűjtése.

A kulturális ügyosztály közel 2 milliót áldozott különböző célokra. Az előirányzatban a hősi halottak emléktáblája 25 millióval szerepel, felolvasásokra 2½ milliót irányzott elő az ügyosztály.

A hitközség adókezelése 27½ millióba került. Az adóbevétel 1 milliárd 200 millió volt, ellenben 150 millió körüli összegben le kellett írni a kivetett adókat. Jövőre öt milliárd bevételt várnak kultuszadó címén.

A jövő évi költségvetést a hitélet fejlesztésének és mélyítésének programja hatja át. A templomépítkezések nagyszerű tervein kívül vallástársadalmi intézményekre 15 milliót irányoztak elő, melyből a meglévő szervezeteken felül a templomokban rendezendő vallástársadalmi tanítások is tervbe vannak véve. A tanoncoktatás 60 millióval szerepel az előirányzatban. A jótékonyági előirányzat ¼ milliárdhoz közeledik.

A zsidó sziv indexszámait jelzik a templomi adományok, melyek az elmúlt évben 53 millió fölül összeget tettek ki. A hitközség az előirányzatban szerény szorzószám-

mal, alig kétszeresére, 100 millióra emeli fel ezt az összeget. Az előirányzatnak ezt az adatát nem fogadjuk el. Amikor a kórházi kiadások szorzószáma 5, az iskoláké 10, akkor a zsidó sziv szorzószáma nem állhat kétfőn.

Ha a kiadások és a zsidó sziv indexszámai nem haladnának párhuzamosan, akkor a pesti hitközség nem mutatná a fejlődésnek és virágzásnak felemelő és vigasztaló képét...

A költségvetéshez a hitközség tagjai részére Évi jelentést is mellékel. Sűrűn nyomott vaskos könyv ez, a zsidó őserőnek, a zseniális szervezésnek olyan képe, mely a magyar zsidóság példátlan dicsősége. A pesti hitközség évi jelentése

tizenkét zsidó templom, tíz zsidó iskola (főgimnáziumtól óvodáig), zsidó fiúvárház, zsidó siketném-intézet, zsidó vakok intézete, két zsidó kórház, zsidó poliklinika, pászkaágyár működéséről és 60 ezer zsidó adófizető tagról

számol be. Mindez a pesti hitközség kitágult keretein belül működik. A hitközségnek saját iskoláiba

5686 zsidó gyermek jár, a hitközség hitoktatásban

23295 zsidó gyermeket részesít.

A hitközség szegényei között az előirányzat szerint 710 milliót oszt ki. A hitközség kórházait, tudógondozóját, laboratóriumait ez évben

108.388 beteg vette igénybe,

köztük 67.572 keresztény.

Tudtunkkal ilyen példátlan munkát a világ egyetlen zsidó hitközsége sem teljesít. Minden fővárosi, minden magyar zsidó említse hódolattal a pesti hitközség vezéreit: Lederer Sándor dr. elnököt, Eulenberg Salamon dr., Grauer Vilmos dr., Glücksthal Samu dr., Kaszab Aladár, Kecskeméti Adolf dr., Ledermann Mór, Nagy Andor, Vázsonyi Vilmos dr., Wertheimer Adolf előjárókat és az ezerfőnyi hitközségi tisztikar vezetőit, Gábor Gyula dr. főtitkárt és Eppler Sándor főtanácsost.

Méreteivel és működésével egyaránt méltóvá vált a pesti hitközség, hogy ma a világ legnagyobb és legtekintélyesebb hitközségének nevezzük.

Divatfrizurák Sixtus-parókával egy fogásra!

1. sz. ábra.

Minden facon legfinomabb kézimunka és garantált tiszta, tartósan hullámosított vágott hajból készült. Megrendelésnél elegendő egy hajminta beküldése és faconszám megjelölése.

Kipróbálás díjtan!

Kérdezősködéskor válaszbellyeg csatolandó.

Haarkunst- FRITSCH hajművészeti műterme

V., Dorottya-utca 1 **BUDAPEST** (Gerbeaud-pafoa)

Henna-hajfestés minden árnyalatban.

Fritsch maga fest. Specialista.

Tartós ondolatú saját haj részére, **mosható és néhány hónapig hordható.**

Ezt a **divatlapot** sziveskedjék későbbi rendelés céljából megőrizni!

2. sz. ábra.

FÜRDŐHELYEK ÉS SZANATORIUMOK

35 Lira

és 50 lira között kaphattat teljes penziót (szobával együtt)

ABBZIA Pension Breinernél

Legszebb nyári tartózkodás gyermekeknek
babadozóknak és rekonvaleszcenseknek.
Tengeri fürdő a penzión közvetlen közelében.
Október-november-december-január hónapokban

mórsékelt árak.

A tengerparton a leggyönyörűbb helyen hatalmas modern palotában,
Az **össz. ünnep**eken istentisztelet az abbazia hitközség új templomában.

Tessék e hirdetésre hivatkozni!

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Dr. RENNER-féle

vizgyógyintézet

VII., VALERO-UTCA 4. SZ.

Az Erzsébet-körút és Dob-utca sarkánál.

Nyitva bejáró betegeknek reggel 7 órától este 7 óráig. Gyógyjavallatok: Az idegrendszer összes betegségei. Gyomor és bélbajok. Izmok és ízületek bántalmái. Nemi gyengeség stb. stb.

Igazgató-
orvos: **Dr. RENNER ADOLF**

Balaton Gyermeküdülő

Napi teljes ellátás 7 aranykorona.
Tanári felügyelet. Előkészítés vizsgákra.
Nyelvtanítás.

Felvil gositást nyújt dr. Pásztor József tanár. Budapest, Munkácsy-utca 21.

Abbazia Pension Villa Orlando Lamm

Ujonnan megnyitva a város központjában a vásárcsarnok mellett. Nagyszerű konyha, tökéletes kiszolgálás

Teljes
pénzio 30 lira **Salomon Lamm**

FELSZÓZUGÓFÜRDŐ

Szepes vm. Podolin mellett.

Napi kóser-ellátás 30 ék.

Szobák 4-8 ék-ig.

Felvilágosítást nyújt:

Dr. Pásztor, Munkácsy-utca 21.

Korytnica

gyógyfürdő és klimatikus gyógyhely
850 m. a tenger felett. Természetes szén-savas és glaubersós források és vizgyógyintézet. Szív-, véredény-, gyomor-, máj-, cukor-, és idegbetegségek számára. Váradi igazgató gyermekotthona vér-szegény-, fejlődésben visszamaradt-, ideges gyermekek részére kíséret nélkül. Gyógytorna, hizókura, sport, szigorú felügyelet, családi nevelés. Idegen nyelvek. Kérjen prospektust!

Mezőcsát birája: »Én megvédem Kiss József emlékét!«

A felvég szélső háza: paplak
Környéke árnyas, illatos; —
Mi távol az alvégen laktunk
A korcsmaházban, mely zajos.

A nagy utcán haladva végig,
Gyakran repültek guny s kövek:
„Nézzétek csak, hogy milyen kényes
És cifra a zsidó gyerek!”

... Az alvégen a mulatozók zaját ünnepi áhítat váltotta fel, a kövek helyett dícsugárt fontak a halott költő emléke köré: június 8-án emléktáblával jelölték meg Kiss József mezőcsáti szülőházát. A kegyelet megőrizte a szerény hajlékot, melyben a költő a napfényt meglátta. Ma egy Schwarcz nevű lókereskedő húzódik meg az alacsony szobákban. Ki tudja: a szegény zsidó család körében nem rejtőzik-e egy új Kiss József ígérete? ... Az udvaron ott áll még az évszázados kut, belül befutotta a repkény és a gyorsan termő legenda azzal a varázserővel ruhazza fel a kut üde és tiszta vizét, hogy akit abban fürösztölnék meg, azt menygyei ihlet szállja meg.

Nagy és felejthetetlen ünnep volt a június 8-iki mezőcsáti ünnep. Rózsákkal díszített hintókon várták a Budapestről érkező vendégeket: Jászai Marit, Gál Gyulát, Ferenczi Zoltánt, Bottlik Józsefet. A Nagyasszony Bauer tábornoknéval, a költő leányával, Breuer Izidor gözmalomtulajdonos vendégszerető házában szállt meg. Gál Gyulát dr. Grosz Ármán ügyvéd, Ferenczi Zoltánt Kiss Lajos főjegyző látták vendégül. Jászai Mari elhalasztotta a nyaralását, hogy Kiss József szellemének hódoljon. Vendéglátói körében áradózással beszélt a költőről, akinek versei hozzájárultak a művészno országos hírnevéhez.

— *Ti nem tudjátok, ki volt Kiss József* — mondotta a Nagyasszony — *lelki finomság és áhítat kell ahhoz, hogy a nevét kiejtsük. Csak mi színészek tudjuk őt igazán megérteni, akik közvetlenül vesszük át tőle a hatalmas és mély érzéseket.*

A társadalmi egybeforradás ünnepe volt

Mezőcsáton. Reggel az összes vendégek hivatalosak voltak a feldíszített református templomban. Az ünnepség színhelyén az összes felekezetek papjai teljes díszben jelentek meg, az iparosok, a levették testületileg, zászlók alatt vonultak fel és a katonák díszes egyenruhái tarkították az ünneplők tömegeit. A feldíszített emléktábla körül felhangzottak az ünnepi beszédek. Bottlik József, Mezőcsát volt főszolgabirája, a költő születési helyének közönsége nevében, Ferenczi Zoltán az irodalmi társaságok nevében tartottak gyönyörű emlékbeszédeket, majd Gál Gyula és Jászai Mari szavaltak Kiss József műveiből. Megható volt, amikor Bene György községi bíró könnyezve és meghatottságtól remegő hangon tett fogadalmat arra, hogy mindenkor szeretettel fogja gondozni a reábizott emléktáblát.

és Kiss József emlékét meg fogja védeni mindenkiel szemben.

Jászai Mari, szaválata után, az egész közönség jelenlétében homlokra csókolt a Szalat Sándorné—Breuer Ilonka és Breuer Erzsébet mezőcsáti urhölgyeket, akikről az emléktábla gyönyörű gondolata kiindult.

Kiss József meg lett volna elégedve, ha végigtekintett volna az ünnepséget követő lakomán. A község iparosai: Boros Gábor kerékgyártó, Pásztor Gábor asztalos, Marcinkó Lajos csizmadia, a tekintélyes kisgazdák: Veres Károly, Pataki Gyula, a község intelligenciájának színe-java együtt ünnepelték Mezőcsát nagy szülőföldjét. Nem ülték el őt — amint a költő aggódva énekelte, — *hanem melléje szegődtek azon a „kőd előtt, köd utánam”-szellemutón, mely a nagy magyar zsidó költőt angyi fájdó szenvedés után elvite az örökkévalóságba.*

— Nem volt ott szó vallásról, felekezetről — mondotta az ünnepség egyik résztvevője, — *testvérekké lettünk és azok maradtunk.* És vasárnap, amikor Kiss Lajos szolgabíró a Margitszigeten vitézzé avatták, személyes látogatásával hívott meg mindenkit, akit ott barátjának és testvérének fogadott Kiss József szülőhelyén.

H I R E K

— Az első érettségi. Hétfőn délután kezdődött dr. Pintér Jenő, a pesti tankerület főigazgatójának elnöksége alatt a zsidó leánygimnázium első érettségi vizsgája. A vizsgálaton megjelentek a vizsgálóbizottságon kívül dr. Glücksthal Samu oktatásügyi előjáró, dr. Körmöczy Zoltán oktatásügyi előjáró-helyettes, dr. Bihari Mór udv. tanácsos. Az első napon a következő tanulók kerültek vizsgálatra: Balog Emma, Blau Anna, Deutsch Ilona, Feldmann Berta, Friedmann Erzsébet, Grosz Jozefa, Kovács Janka, Munk Lili, Schwarz Erzsébet, Szidon Mária. Valamennyi tiszta jeles volt. Pintér főigazgató elragadtatással nyilatkozott a Wirth Kálmán kitűnő vezetése alatt álló zsidó mintaintézet példátlan eredményéről.

— Művészestély. A Miskolcon létesítendő „Felsőmagyarországi Zsidó Kórház” alapja javára június 18-án, Abaujszántón, az óvoda összes helyiségeiben kerti ünnepélyvel egybekötött művészestélyt rendeznek, amelynek védnökei dr. Fábán Béla nemzetgyűlési képviselő, Schwarcz Gyula (Zsujta), Zimmermann Jenő és Zimmermann Jakab.

— A Vöröskeresztnek zsidó alosztálya alakul. Zürichi tudósítónk jelenti, hogy augusz-

tus 21-én fog Karlsbadban összeülni a II. zsidó „Welthilfskonferenz”, melynek célja, hogy a világ összes zsidó szegényei részére központi alapot létesítsen. Ez a világkonferencia érintkezésbe fog lépni a Vöröskereszt vezetésével, hogy mindenütt, mint a Vöröskereszt zsidó alosztálya működjen.

— Harmincezer... A Hilfsverein der deutschen Juden e heti közgyűlésén arról referáltak, hogy Németországban át ebben az évben 30.000 zsidó kivándorló vette útját. Szovjet-Oroszországból állandó, egyre növekvő kivándorlás folyik nyugat felé.

— Az „Omike Műbarátok Köre” közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését az Omike Műbarátok Köre előkelő közönség jelenlétében. Az Omike részéről megjelentek Vészi Józsefné, Herzog Lipót, Dános László és Weiller Ernő, a hitközség részéről Gábor Gyula dr. főtitkár, a tudományos és művészi élet kitűnő személyiségei közül Alexander Bernát, Fényes Adolf, Zádor István és Barta Ernő. Az elnöki megnyitót Fónagy Béla tartotta, aki megemlékezett az egyesület harmadik évének jelentős eseményeiről. Ünnepelte Fényes Adolf festőművészt, az állami nagy aranyérem kitüntetettjét és Gárdos Aladárt, aki a Lipótvárosi Kaszinó díját nyerte el ebben az évben. Megemlékezett az egyesület pompás kiadványairól: az Omike művészi albumáról és a hagdáról. A költői lendületű elnöki megnyitó után Frisch Ármán dr., az Omike kulturtanácsosa terjesztett elő részletes beszámolót. A zsidó képzőművészeti iskola 41.

Menyasszonyi kelengyék, Fehérneműk és vászonárak, Fendrich Imre IV., Deák-lér 3.

növendéke közül hatot felvettek az állami képzőművészeti főiskolára, heten külföldön, Párisban, Flórencben és Münchenben folytatják tanulmányaikat. A pénztári jelentést Nádas Pál dr. ügyvezető igazgató olvasta fel, melyből kitűnt, hogy a nagyszerű intézmény csak a legnagyobb nehézségekkel tudja anyagi erőforrásait előteremteni. A közgyűlés során Gerő Ödön, a kiváló író, művészi előadásban emlékezett meg Donáth Gyula szobrászművészről. Előadásában egy félig elfeledett zsidó művész lelki képe elevenedett meg, aki előkelő művészetével az Operaház, Vigadó és Kuria szobrászi díszítése által belekapcsolódott abba a hatalmas kulturmunkába, melyet a magyar zsidóság Budapest naggyáteremtésében kifejtett. Filozófikus hajlandósága főként a temető művésztévé avatták és a mulandóság emlékére alkotta legmaradandóbb műveit. A közönség nagy tetszéssel fogadta a szép előadást. Az évi jelentéshez dr. Weiller Ernő, az Omike alelnök-főtákkára és dr. Ballagi Ernő szölkak hozzá, akik az egyesület vezetőségét és az iskola nagyszerű művész-tanárait ünnepelték. Dr. Ballagi Ernő felkérte az Omikét, hogy eddigi tevékenységét folytassa és az iskola, műhely, kiadványok után teremtsen meg a zsidó műkereskedelmet is. Felhívta a vezetőség figyelmét egy zsidó művészeti könyvtár létesítésére és egy zsidó történelmi muzeum szükségességére. Fónagy Béla elnök kiosztotta a növendékek jutalomdíjait, kik közül a 20—20 frankos aranydíjat Szemere Lenke és Hanák József nyerték el. A növendékek kiállítására sok művészeti biztató elindulását tanúsítja. Szemere Lenke bohócféjei, Hanák József önpotréja, Schwarcz Arnold, Strauber Andor, Weisz Olga és Wohl József kiűnő kompozíciói, Hölländer Lenke rabbi-féje, Biró Irén tehetséges vásznai mindannyi szép ígérete a jövő magyar zsidó művészetének. A közgyűlés végeztével a közönség elragadtatással szemlélte meg az Omike eddigi, nagyszerű kiadványait.

— A világháborúban elesett kisújszállási zsidó vallású hősök emléktáblájának leleplezése ezévi július hó 6-án, d. e. 11 órakor fog megtörténni a templom előcsarnokában. Felhívjuk a hozzátartozókat, hogy az elesett hősök rangfokozatát alantli címre mielőbb közöljék, egyszersmind kérjük a hozzátartozók szíves megjelenését. Kálmán Gábor, sz. egyel. elnök.

— A Péva-utcai templomban e hó 21-étől kezdve minden szombat délután 5 órakor dr. Farkas József rabbi siur előadásokat fog tartani.

— A diákokért. Schwarcz Béla fővárosi bórkereskedő és neje szűl. Fleischer Juliska, gyermeke: Schwarcz Pali e hó 14-én, az elmult szombaton tartotta barmicvo-ünnepélyét. A vasárnap d. u. megtartott családi ünnepségen a nagyszámu rokonság és ismerősök nevében Markovics Arnold, az ünnepelt barmicvo nagybácsija és Kemény Károly unokafivére megható szép beszédekkel üdvözölték a szűlőket és gyermeküket. A vallásos érzésektől eltelt résztvevők között a barmicvo gyűjtést indított külföldön tanuló zsidó testvéreink részére, melynek eredményeként 230.000 koronát juttattak szerkesztőségünkbe.

— A pesti hitközség bizottságaiból. A pesti izr. hitközség pénzügyi bizottsága Nagy Andor tőzsdetanácsos előjáró elnökle alatt tartotta beszámoló ülését. A Nagy Andor előjáró és Eppler Sándor főtanácsos által készített grandiózus budgetet, mely 17.6 millió koronát tesz ki, egyhangu lelkesedéssel fogadták. Rotter Zsigmond és Leszlauer Gyula felszólalása után meleg lelkesedéssel ünnepelték Nagy előjárót és Eppler

főtanácsost. A pesti izr. hitközség oktatás-ügyi és hitoktatási ügyosztályai együttes költségvetési ülést tartottak dr. Glücksthal Samu és dr. Kecskeméti Adolf elnökle alatt. Dr. Glücksthal Samu előjáró a 3.5 milliárdot kitevő közoktatási, dr. Kecskeméti Adolf az 1¼ milliárdot kitevő hitoktatási költségvetést ismertették, amihez nagyérdekű, magasnívójú vita járult. Dr. Munkácsi Bernát tanfelügyelő szakszerű felvilágosításokat adott, a hozzászólások közül pedig kiemeljük dr. Kőrmöczy Zoltán helyettes előjáró, Erdős József, dr. Kemény Géza, Rosenberg J. Lipót felszólalásait. Dr. Hevesi Simon és dr. Fischer Gyula főrabbi fel-szólalásait általános nagy tetszés fogadta, dr. Szabolcsi Lajos szerkesztő indítványára elhatározta a bizottság, hogy ezen-tul a Budapesti érettségizett zsidó ifjakat az érettségi után külön istentiszteletre fogja összegyűjteni, ahol ünnepélyesen, a numerus clausus küszöbén felesketik őket a zsidóság-hoz való tántoríthatatlan hűség-re.

— Gyászünnepély. A körmendi izr. hitközség és Chevra Kadisa előjárósága június elsején egykori jótevője, néhai Spiegel Sámuel halálának tizedik évfordulója alkalmából kivonult sírjához, ahol dr. Krausz Ignác főrabbi megkapó héber imája után Wiener Sándor hitközségi elnök méltatta meleg szavakkal az elhunyt érdemeit és nemes cselekedeteit. Schlesinger főkantor megható „el-molé rachamim“-ja után a megboldogult két unokája kaddist mondott drága halottjáért.

— Rabbi-beiktatás. Az aszód-i izr. hitközség június 22-én délután iktatja be papi szé-kébe ujonnan megválasztott főrabbi-ját. Dr. Steiner Jakab főrabbi moóri híveiből alakult küldöttség kíséretében érkezik új székhelyére.

— A VII., Bethlen-téri templomegyesület f. hó 5-én tartotta meg talmudtóra vizsgáját, melyen az egyesület vezetőségén kívül dr. Groszmann Zsigmond rabbi és dr. Munkácsi Bernát tanfelügyelő is megjelent. Rendkívüli meglepetést s tetszést váltott ki a gyönyörű, meglepő eredmény, melyet dr. Schwarcz Benjámint egyesületi rabbi az általa vezetett három csoport növendékeinél ért. A vizsgázó növendékeknek a héber ismeretekben, történelemben s vallásfilozófiában biztos tudáson alapuló feleletei dr. Schwarcz Benjámint rabbi alapos, önzellen, önfeláldozó s következetes munkáját dicsérik. Fájdalom — a hittanóra kevés iskola kivételével nem szokott növendékeink kedvelt s komoly tan-órája lenni, de jelen esetben láthattuk, hogy a mintaszerű pedagógiai érzék s szerető bánásmód a vallást az öt megillető legelső rangra emelheti. Dr. Schwarcz rabbi azonban nemcsak buzgó tanár, hivatásos papja községének, hanem a szó eljes értelmében tanítványinak lelki irányítója, ki behatóan kutatja s ismeri növendékei szociális viszonyait; velük érez, értük él, áldoz; szükségben támogatójuk, mert bennök látja s bennök magasztalja már most a jövő Izrael meggyőződéses gyermekeit. Dr. Groszmann Zsigmond elismerő szavakban méltatta dr. Schwarcz Benjámint érdemeit, majd pedig megáldotta az iskolát elhagyó érettségizett tanulókat. A talmudtóra iskola felvirágoztatása és fejlesztése körül dr. Endrei Henrik főtitkár, ki a talmudtóra elnöke, fáradhatatlan buzgalommal tevékenykedik.

N A P T Á R

Vasárnap, június 22., sziván 20., hétfő 21., kedd 22., szerda 23., csütörtök 24., péntek 25., szombat 26. — Heti szidra: Selách (M. IV. 13—15. f.). — Háftoro: Vájislách Jehósua (Józs. 2. f.). — Ujhold kihirdetése. — Mevorchim háchódes. — Szombat bejövetele: 8 ó. Kimenetele: 8 ó. 40 p. III. Perek.

Hajszálak Szeplő, mállo! Pattanás „Ari“ Email

„Ari“ védjegyi gyógyító- és szé-pítőszer egyedül elárultója **BAO KÖZ-METIKA**
Muzoum-körút 13., I. em. Telefon József 102-87.
Az összes szépeghibák eltávolítása, szárazgápolás, villany- és fényszerkezetek a legmodernebb mód szerint.

Siófoki nyaralásra

még egy-két gyermeket — esetleg kíséreléssel is — elvállalok. Rituális konyha. Különlegesen finom urilátás, szűli meleg otthon, szeretetteljes bánásmód, gondos, mindenre kiterjedő pedagógiai és orvosi állandó felügyelet.

Oktatás, játék, pihenés és hűsítő. Méréskel árak.
Jelentkezés: **Komlós, Budapest, VIII., Gyalai Pál-utca 6., II. em. 61.**

Házasság

Előkelő cég 32 éves foticzíviseleje feleségül venne hozzáillő csinos leányt, ha ezzel kapcsolatosan férj-hez achatná testvérét 36—46 év körűl, existenciával bíró intelligens uriemberhez, esetleg vidékre is. Teljes című levelek „RENDELTETÉS“ jellegére a kiadóhivatalba kéretnek.

Kértesz
Nődivanyása

BUDAPEST
II. VÁRTEREKTÉRSÉG

NYÁRI OCCASIO

mélyen leszállított árakkal

	Koronától
Crepe de chine minden színben	168.000
Crepe Georgette — — — — —	195.000
Crepe Marocaine mintás — — —	188.000
Crepe Marocaine sima — — — —	160.000
Tricot selyem — — — — —	175.000
Nyers selyem — — — — —	145.000
Cérna marocaine — — — — —	72.000

Felöltők | Fürdőruhák
Blousok | Fürdőcipők
Ruhák | Fürdőköpönyek
Pongyolák | Fürdősapkák

Egy vásárlással győződjék meg árainak olcsóságáról.

Iparművészeti

tervezett angol stílusú ebédülő gyönyörű csillárral együtt átadó

Podmaniczky-utca 14. sz.

Üzlethelyiség

Király-utca elején, fényesen berendezve engross-üzletnek alkalmas, előnyös feltételekkel betárolható vagy átadó

SCHWARTZ, SZARKA-UTCA 4. SZÁM.

Az egész országban

köztudomásu, hogy szép selyem- és szövetyanyagokat csakis

Szóllósi és Kálmán

selyem- és szövetyarabázban lehet vásárolni Budapest, IV., Nádó-utca 16. (SIN-ú. sarok.)

TELEFON:
104-76.

HARISNYÁK
„Osetta“, „lisette“ kristály és speciál márká, fátol- és selyemharisnyák, valamint női és úri divatickek előnyösen beszerezhetők
BILLIG BERNÁT UTÓDA
SEIDNER SÁMUEL
DIVATÁRUHÁZÁBAN
BUDAPEST, VI. ARADI-U. 50
(SZIV-U. SAROK.) TELEFON: 127-12

KOLLARIT BORLEMEZ

Gazdasági épületek, konyhák, malmok befedése és régi zsinidelytörök átfedése legalkalmasabb.

Gyártja:
Egyesült „Ujpest és Montalconc“ vegyészeti gyárak

KOLLÁR MIKLÓS ÉS BREITER
Központifirada: Budapest, VI., Balza-utca 28

Csak az a valódi Kollarit borlemez, melynek tekercsel ezen címkével vannak ellátva.

Utánzatot ne fogadjon el.

Felősi munkákat műszaki osztályunk eszközli
Telefon: 12-54 és 93-45.

Tűz ellen biztos a harcod,
Hogyan veszed MINIMAX-ot.

MAGYAR MINIMAX

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VI., Rózsa-u. 85.

Telefon: 37-31.

Harisnyák, férfi és női fehérneműek, úri és női fürdőruhák
KALISCH divatruházában, VII., Klauzál-tér 18.

A GÁBOR-FIUNEVELŐ-INTÉZETBEN

VI., Munkácsy-utca 21. Telefon: 90-00

A beiratások az 1924/5. tanévre megkezdődtek.

P r o s p e k t u s

Nyaráló-telep a Balatonnál és a Tálrában

Férfi- és női cipőkülönlegességeket
RÉSZLETFIZETÉSRE
napi árban mérték után készítettünk **Németh és Erdélyi** Bérkocsis-utca 39.

ULTREFORM

befőttes üveget minden mennyiségben legolcsóbban üzletében **Lipót-körút 9. sz.** vásárolhat. Vidéki rendeléseket gondosan csomagolva intézek el. Községesbefőttes- és ugorkásüveg is kapható.

Farkas József üveg- és porcellán-üzletében

— Jelenet. A Nemzetgyűlési Napló most megjelent április 9-iki számában olvastuk: **Ruppert Rezső**: Most át akarok térni... — (Szomjas Gusztáv: A zsidó hitre!) Nem önről beszélek, — (Horváth Zoltán: Szomjasról), sem a mai zsidókról, sem a volt zsidókról — (Szilágyi Lajos: Majd én beszélek!) — Horváth Zoltán: Majd Tiszalókon beszéljen! Legyen gyöngédebb az ősei iránt. — Szomjas Gusztáv: Mit mondott? — Horváth Zoltán: Azt, hogy legyen gyöngédebb az ősei iránt! — Szomjas Gusztáv: A nagyapád volt zsidó! — Peyer Károly: Sok embert ha megkavarnánk, előbb-utóbb kibujna a zsidó mindenhol!

— Nem kell jutalomkönyv... Nagyságos Szabolcsi Lajos főszerkesztő urnak, Budapest. Folyó hó 7-én a helybeli állami elemi iskolába járó zsidó tanulók hittanvizsgáján szokás szerint megjelentem a vizsga befejezésével azon kérdést intéztem a növendékekhez, hogy válasszanak, minő jutalomkönyvet kívánnak, amit rendszeren minden évben szoktak kapni, avagy vázolván a külföldön tanuló zsidó diákok helyzetét, nélkülözéseit, kívánják-e, hogy a könyvek értékét azok részére eljuttassam? Miután a növendékek nagy lelkesedéssel kértek arra, hogy inkább az egyetemi ifjaknak juttassam, amit készséggel teszek meg a mai postával 150.000 K-át küldtem b. címére kérem, méltóztassék azt rendelkezési helyére juttatni. Mezöbcerény, 1924 június hó 16. Tardos S. János, hitközségi elnök.

— Avató-ünnepség. Sövuósz első napján lélekemelő avató-ünnepség tette fényessé Nyiregyházán az istentiszteletet. Nagyértékű, gyönyörű szertartási eszközök egész sorát avatta dr. Bernstein Béla főrabbi magasztos és megható beszédében a templom szent céljaira. Az őszi záróünnep alkalmával ugyanis felhívta szónoklatában a hitközségi tagok figyelmét a templom belső felszerelésének hiányaira és ennek folytán a tavasszal Bodor Zsigmondné elnökle mellett **hölgybizottság** alakult, mely szép eredményű gyűjtést indított a kitűzött célra. De nem csak tetemes összegű készpénzt hozott össze, hanem egyes lelkes tagok felajánlottak nagybecsű szertartási eszközöket, amelyek igazi ékszerei és díszei lesznek a nyiregyházi templomnak. Így egy 4 kgr. súlyú ezüst mosdószert adott néhai **Harstein Antal** emlékére az ő családja, hogy a kohániták számára szolgáljon minden ünnepen; pompás kiddy-serleget édesatyja, **Bernát Sámuel** emlékére leánya **Kramer Sándorné**; havdólóhoz tálcát **Práger Károlyné**, fűszertartót **Brüll Simonné**; két tóraékszer felújítását **Sándor Rezső**; remek pelucheterítőt az almémor-asztalra **Gyulaházi Artur** és neje, ugyanolyant az előimádkozó asztalára **Gyulaházi Samuné** megb. férje emlékére; hét dus aranyhímzésű selyem, ill. peluche tórákötőt: **Bodor Zsigmondné**, **Breuer József** és neje, **Burger Pálné**, **Harstein család**, **Rosenthal Gyula** és neje, **Vajda Jenőné**, **Lenhorn Sándorné**. Művésziesen faragott táblát a tóraáldásokkal az almémorra **Róthschild Sámuel**. Ezenkívül többen apróbb felszerelési tárgyakat. A mai gazdasági viszonyok között bizonyára elismerésre és utánzásra méltó buzgalom és áldozatkészség eredménye.

— Leányavatás **Erzsébetfalván**. Huszonkilenc polgári leányiskolai tanuló avatási ünnepélye folyt le június 8-án, Sevuósz első

napján a muszáf-ina végeztével a pest-erzsébeti izr. templomban. Az ünnepély a „Mah tauvu“ éneklésével kezdődött, amelyet egy alkalmi énekkar **Pollák Samu** kántor vezetése mellett adott elő. A fehérbe öltözött avatandó leánysereg „Száll az ének“ kezdetű dalt adta elő **Erdős Miksa** vezetésével. Az ünnepély kiemelkedő pontja dr. **Kriszhaber Béla** főrabbi nagyhatású avató beszéde volt, amelyben nagy ékesszólással buzdította az ifjú lányokat szent vallásunkban való állhatatos kitartásra, erényes életre, hazaszeretetre. A magyar Hiszekegy éneklése és dr. **Vincze Jakab** hitk. elnök emelkedett szellemű, lelkes buzdító beszéde után **Stern Jakab** gondnok és **Kroh Hermann** talmudtóra elnök a hitközség ajándékként díszes kötésű imakönyveket osztottak ki az avatás emlékére a szívők mélyéig meghatott leányok között.

— Női Istentisztelet és leánykonfirmáció **Székesfehérvárott**. A székesfehérvári izr. vallási hagyományok köre a hitközség kultusz-elöljáróságával együtt dr. **Hevesi Ferenc** főrabbi indítványára női istentiszteletet rendezett **Peszach** és **Sövuósz** között öt szombat délután. Ez alkalmakkor a főrabbi a zsufolásig női közönséggel telt templomban előadás-jellegű beszédekkel a zsidó nők vallási kötelességeit világította meg. E lelkesítő előadások eredménye a hitközség életében komoly vallási megújulás. Igen sok háztartást rituálissá alakítottak át csupán a főrabbi szavainak hatására és a vallási áhitat igen megszilárdult. Az utolsó női istentisztelet után a fehérvári nőegyesületek (Nő és krajcár leányegyesület) nevében dr. **Löwy Károlyné**, a nőegylet elnöknője nagyszámu küldöttség élén felkereste a főrabbit, hogy a női publikum köszönetét nyilvánítsa e szép eszme meghonosításáért. Beszédében **Arionhoz** hasonlította **Hevesit**, aki szavai varázsával hullámokat csitít le, a dőlty és bűn, a vallástalanság és materializmus egetcsapkodó hullámain. A vallási hagyományok köre nevében **Schön Rudolf**, a hitközség nevében **Brust Ármán** kultusz-elöljáró köszönték meg a főrabbi lelkes munkásságát. Erev Sövuószkor éjjeli virrasztást tartott a hitközség. Sövuósz másodnapján d. u. 4 órakor volt a leánykonfirmáció, melyen 20 leány vett részt, akik a leányegyesülettől szép emléklapot és egy ezüst Mózes-medalliont kaptak.

— **Argentínai magyarok a külföldön tanuló diákoknak**. Idegenbe szakadt véreink is meleg szeretettel gondolnak az önhibájukon kívül külföldi egyetemekre kényszerült zsidó diákokra. Három Buenos-Ayresben, Argentina fővárosában lakó magyar hittestvérünk és pedig: **Enrique Aufrecht** 5 dollárt, **Killa Jenő** és neje, szül. **Benedikt Ilona** 4 dollárt, **Szabó Andor** 1 dollárt juttatott el az „Egyenlőség“-hez azzal a rendeltetéssel, hogy a külföldön tanuló magyar zsidó főiskolai hallgatók segítésére fordítsuk.

— A felekezetek közti béke és kölcsönös megbecsülés jelét adta e napokban az albirtirai daloskör, melynek összes tagjai keresztények. Negyedszázados fennállása évfordulójának megünneplését határozta el. Az e határozatot hozó közgyűlés a daloskör védnőkévé megválasztotta **Büchler Zsigmond** főrabbit és még két zsidó hittestvérünket. Dr. **Illési Aladár** orvost és **Tábor Gyula** gyógyszerészt. Folyó hó 8-án volt a jubiláris ünnepély, mely alkalommal délután 5 órakor az egyelet tagjai zászlójukat elvitték a zsina-gógába, ahol **Büchler Zsigmond** főrabbi emelkedett szellemű, magasröptű szent beszéd kíséretében megáldotta a zászlót és köréje sereglett tagjait. Este 10 órakor a daloskör 40 tagja a szomszédvárosok dalegyesületével egyetemben szerenádokat adott **Büchler Zsigmond** főrabbinak, aki talpraesett és formás beszéddel köszöntö meg a szíves figyelmet.

— A 73-ik Weisz. Az „Egyenlőség” tekintetén Szerkesztősége Budapest. — Az Egyenlőség június 14-iki számában a hetvenkét Weisz-vitézhez 73-iknak jelentkezem. Neveimet az Egyenlőség hadi-archivuma már 1915 és 16-ban közölte, amikor kitüntetésem egy részét kaptam. Tulajdonosa vagyok két nagy-, két kisézt-, bronz-, Károly csapatereszt és sebesülési érmeknek. 43 hónapot töltöttem a fronton és a még élő keresztény bajtársaim és tisztjeim bizonyosságot tehetnének mellettem, sajnos azonban minket zsidókat nem vesznek észre. A 48-ik gyalogezredben mint szakaszvezető szolgáltam. Őcsém, Lajos a 13-ik tüzérezrednél szolgált mint tizedes, súlyos sebesült volt és a kisézt-érmet kapta, az egész háborút végigküzdötte. Sándor Őcsém szintén 22 hónapot töltött a harcok során, ahol tifuszbba esett. Ődön bátyám a háború tartama alatt szolgálatot teljesített. Már örültem Weisz Sándor vitézzé avatásának, hogy végre elismerik a zsidók vitézségét is, sajnos azonban, hogy ez nem úgy történt, mint ahogy az újságban olvassuk. Tisztelettel Weisz Arnold, Tapolca.

— Zsidó gyermekek nyaraltatása. Közletudomásu az a nyomor, mely kegyetlen gazdasági viszonyaink folytán gyermekeink egészségi állapotát aláásta, életképességüket megkisebbitette. Ezen a bajon segít, röviden: a jövő nemzedék élettartamának a meghosszabbítását, biztosítja, aki egy ily zsidó vallású gyermeket jobb táplálékhoz és levegőhöz való juttatás céljából, vidéken néhány hétre nyaraltatásra elfogad. Vallásunk mindenél nagyobb súlyt helyez a szegények istápolására, miért is vallási kötelezettség teljesítésére véljük felhívni olvasóinkat, mondván: Adjatok, adjatok, amit Isten adott. Azoknak a nemeslelkű családoknak a névsorát, kik ez emberbaráti hivatás teljesítésére készeknek nyilatkoznak, lapunk hasábjain fogjuk közzétenni. Jelentkezéseket kér az Országos Izraelita Patronázs Egyesület izrodja, Ó-utca 46.

— A tokaji főrabbi halála. Strasser Akiba, a tudós tokaji főrabbi 66 éves korában, alig fél évi betegeskedés után elhunyt. Az orthodoxia egyik legértékesebb jelesét vesztette el benne. Mély tudományossága, ékes szólása, judiciuma és szokimondása egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy nagy tekintélyt szerzett a konzervatív zsidóság körében. A pozsonyi Chászám Szófer közeli rokona volt, szent nyelven írt tudományos művei méltó feltűnést keltettek. Tagja volt az Orth. Izr. Iroda központi papi tanácsának. Temetésén a környék valamennyi rabbija megjelent, sok orthodox hitközség küldöttséggel képviseltette magát. Koporsója fölött fiait: a tiszafüredi rabbi és a volt kereszturi rabbi helyettes, továbbá testvérbátyja, a debreceni orth. rabbi, továbbá a mádi és ujfehértői rabbik és a tokaji rabbi helyettes mondottak gyászbeszédet. Hívei utódjául legidősebb fiát, a szepesófalu rabbi választották meg.

— Köszönet. Istenben boldogult Bródy Miksa halála alkalmából irántunk tanusított meleg baráti részvételért mindazoknak, kik együttérzésük nyilvánításával enyhítették bánatunkat, szívünk mélyéből hálás köszönetet mondunk. Bródy és Hevesi-család.

— Gyermekek-üdülőttelep a Magas Tátrában. A Magas Tátra egyik legszebb helyén, Tátraházán vérszegény, gyengébb testalkatú, de egyébként egészséges gyermekek szülői kíséret nélkül helyezhetők el. A gyermekek tornázásban, hidegvizkurában, fekvő- és napkurában részesülnek, gyalog- és hintókirándulásokat tesznek a legszigorubb szakszerű ellenőrzéssel. Elsőrangú ellátás, lakás és a fenti szolgáltatások 6—14 éves korig naponta 25 cseh korona. Felvétel korlátolt számban. Bővebb felvilágosítást nyújt a budapesti igazgató: dr. Kozma, V., Arany János-u. 33.

— Soványító kurák. Zander, vizkurák, szénsavas fürdő, villamosítás stb. Dr. Mandler Ottó gyógyintézetében, Kálvin-tér 10. (Bejárat Ráday-utca.) Tel.: József 3—75.

— Hízókúra a Magas Tátrában. Müller dr. kir. tanácsos szanatóriumában, Tátraházán, elsőrangú ötszöri étkezés, physikális gyógytényezők, lakás, összesen naponta 40 cseh korona. Felvilágosítást nyújt, vizumot szerez a budapesti igazgatóság: Kozma dr., Arany János-utca 33. Telefon 21—34., délelőtt 11—12.

— Dr. Bände főrabbiék pestszentlőrinci nyári gyermekedző és nevelő telepére a felvétel megkezdődött. Közvetlen villamos. Bővebbet a telep ügyésznél, dr. Klein ügyvéd, Budapest, Huszár-utca 8. Telefon: József 80—95.

— Dr. Zahler Emil orvos, a fővárosi zsidó hitélet általános népszerűségnek örvendő kitűnősége, Siófokon (Központi Szálloda) újból megkezdte bel- és gyermekgyógyászati rendelését.

— Radio-elektromos gyógyeljárás leszállítja az ütőerlelmeszedéssel járó magas vérnyomást és ezzel elhárítja az agyszélhűdés veszélyét. Hasonló kiváló gyógyhatású a reumás és idegbajok ellen is. Kivánatra prospektust küld dr. Réh elektromágneses gyógyintézete, Budapest, VII., Vilma királynő ut 11. Telefon: József 26—24.

— A Magyar Pamutipar Rt. elhatározta 33 millió alaptőkéjének 53 millió K-ra való emelését. Minden 5 régi részvény alapján 2 darab új vehető át 100.000 K ellenében, míg 34.000 részvény a társaság háborúelőtti külföldi tartozásának kiegyenlítésére fordítatik. Elővételi jog a Hitelbanknál d. u. 3—5 óra között június 22-éig gyakorolható. Az 1923-as szelvényt 3000 K-val váltják be. Igazgatóságba Quittner Lorántot választották.

— A Magyar Ruggyantaurugyár Rt. ma megtartott közgyűlése részvényenként 150 százalék = 3000 korona osztalék kifizetését és jóléti alapjának 300 millió koronával való javadalmozását határozta el.

— A Wörner J. és Társa Gépgyár Rt. közgyűlése az 1923. évre szelvényenként 500 korona osztalék kifizetését határozta el. Az osztalék f. hó 16-tól kezdve a társaság pénztárána (V., Váci-ut 48.) kerül kifizetésre.

— A Phöbus Villamos Vállalatok Rt. közgyűlése a kimutatott 616 millió korona nyerségből részvényenként 1000 korona osztalékot állapított meg. A szelvények f. hó 16-tól kezdve a Belvárosi Takarékpénztár Rt. főintézeténél válthatók be. Az igazgatóság Herzfeld Dezső vezérigazgatót alelnökké választotta. Unger Emil h. igazgató igazgatóvá, Nádasdi Vilmos cégvezető h. igazgatóvá.

— Hymen. Dr. Lenkei Dezső ózdi körorvos eljegyezte Schwarcz Bözsikét Egerből. (Minden külön értesítés helyett.)

Fehér Margitka Eger, Benét Henrik Budapest június 15-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Richter Aranka és Hartman Miklós f. hó 15-én házasságot kötöttek.

Dr. Seidner Pál és Meisner Bella jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Halálozás. Özv. Kohn Adolfné, szül. Neumann Johanna, a Kohn Adolf vas- és gépke. resk. cég egyik alapítója, jótékony és munkás életének 78-ik évében elhunyt. Nagyszámú tisztelője f. hó 17-én kísérté utolsó útjára.

Opera-Étterem Vezeklő-pince

VI., Andrássy-ut 25. (volt Drexler)

Vidékiek kedvenc találkozó helye.
Konyhája elsőrangú. Naponta
friss halászlé. Kis adagok.
Fagylalt különlegességek. A főváros legszebb terassza és leghűvösebb pincehelyisége

Tennisrakettek, Hockey, Football és egyéb Sportfelszerelések

nagy választékban
Vétel

Radónál
IV., Egyetem-tér
Eladás Csere

ERŐ ÉS EGÉSZSÉG

legjobb vágya az emberiségnek. Németországban 15 ezer orvos rendel „Spárta Erőteljesítő” olyan esetekben, mikor a testi és szellemi erő hanyatlásáról panaszkodik a beteg. Vérszegénység, idegesség, gyengeség, ellenpáratlan hatású, a rut soványságot 6 heti használat után eltűnteti. Gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Egy doboz a kurához 25.000 kor. Gyártja: Spárta Vertriebs Berlin. Főraktár: Múzeum Gyógyszertár Budapest, IV., Múzeum-körút 3. szám.

Pattanás

mitesser tágpórus ellen legbiztosabb szer az epegyógy-szappan és Comedo-arcváz.

Szeplő

májfolt és bőrelszíneződés ellen egyetlen szer a Pigment-koncen.

Szénol

a ráncos arcot frissé, üdévé, hamvassá teszi.

Speciális hajfestés eredeti Henná-val

Beszerezhető Schadek Antal

kosmetikai műtermében, IV., Váci-utca 12, főemelet

HAJMUNKÁK

natur-választékkal, minden színben és árnyalatban, elsőrendű vágott hajból.

Belvárosi Női Fodrászterem

Budapest, IV., Váci-utca 27-29, Telefon: 88-86

Lichter Béla

uriszabó

Andrássy-ut 51. (Oktagon)

Angol divatkelmék állandó nagy raktára

Elsőrangú szabás és kivitel

Szolid árak

Telefon: 158-46

Részletfizetésre

adunk hitelképes egyéneknek férfi és női szöveteket, selymeket, mosóárakat és vászonmunkákat

Lefkovits és Orlner divatkelmék áruháza VII., Király-u. 19.

Eredeti „Kircheis” gépek az összes lemezmegmunkálási célokra

Vezérképviselő

Brunner J. L. és Társa

cégnél, Budapest, V. ker., Nagymező-utca 45. szám

THIERFELD ÉS KLINGER

Telefon 148-74 mech. cipőgyár Telefon 148-74

Budapest, VI., Csángó-utca 14

Gyermek-, férfi-, női-, líu-, sport- és munkás-

TEKA WELT' CIPŐK

Faszeges és varrott, továbbá a duplatalpu, TEKA WELT' mickájú flexible-szandálók 20-46 számig

Lerakat és vezérképviselőt:

SCHWARZ ÉS KELLNER

Budapest, VI., Ó-utca 7. Telefon 202-54.

Saját magának ellenségeha szőnye-
geit nem
PREISS és
SZEMZŐ-
nél, Akáfa-utca 18. javíttatja, tisztíttatja és őrizteti.**Ortopéd cipőket**legkényelmesebbet és
divatos kivitelben készít**Móricz és Gapel**

Budapest, VI., Jókai-tér 4

Telefon: 55-05.

Részletfizetésre**Kanavász, vászon, zefir,
sifon, férfi- és női szövetek**

a legolcsóbb árban kaphatók.

Goldfinger Jakab

Laudon-utca 3. Szombaton zárva

Szabószm és női kalapkészítő-iskolában szabni,
varrni, kalapot készíteni tanítok. Kül-
lön-külön iskola. Magántanulásra szabásati tan-
könyvem. — Kalapkészítést olcsón vállalom.
Művirág-lanfolyam. **GEIGER ETEL** Károly-körút
10 alól áthelyezve VIII., Tavaszmező-utca 10. sz. alá.**ZSOLDOS TANINTÉZET**a legjobban készít elő magánvizsgákra. Középiskolai
kivonatok, tankönyvek megrendel-
hetők. Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. J. 124-47.**NAGEL ADOLF**zsák- és ponyvagyár és
kölcsönző intézete Bu-
dapest, V., Arany
János-utca 10. sz.
Gyárak: V., Balaton-utca 18. és VI., Bulos-
utca 9. Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00.
Sürgőnycim: NAGELA**SIRKÖVEK**

a legolcsóbb árban kaphatók

Adler J., sírkövektárban
Bpest, Károly-körút 7**SZANDÁLOKAT**bőr és gumitalppal ci-
pőket és lapapucso-
kat gyárt **UNIO** cipő- és
papucs-gyár. Buda-
pest, VII., Dohány-u. 16. Telefon: József 126-41.**Poloskát irt garanciával**

fest, takarít

STRASSER

VIII., Aggteleki-u. 5.

Telefon: József 124-80

Férfi-fehérmű divat-szalon.Ing, nadrág,
hozott anyagból is, mérték szerint.

Budapest, V., Nagy korona-utca 4.

Hálószobákebédlők, leggyorsabból
a legfinomabbig, legolcsóbb-
ban kaphatók **Klein és**
Fülöp bútorkészítő-
műhelyében
VI., Vörösmarty-utca 28.
(Király-u. sarok.) Tel. 128-48**Bútorvásár!**Háló, ebédlők,
uriszobák, stb.

Egyes darabok olcsó és jó.

Müller Lajos bútorgyárosnál, VII., Dohány-utca 87

B E G É N Y**A föld**

(29)

Irtá: Szabolcsi Lajos.

Aladár beleszedült a váratlan attakba, de egyszerre, hirtelen, alarmot fuvott a katonaság, a tömeg összesűrűsödött, felhördült, hullámzott, lovasrendőrök kiméltelen kardjai villantak meg a levegőben és a sokaság ezerfelé sodródott rettenetes lármával. Aladár félig eszméletlenül, mint egy eltévedt hullám, csapódott az egyik mellékutca sarkára. Szaladni kezdett, úgy érezte, üldözik... egy óra múlva fáradtan kapaszkodott meg az öreg házban, a lépcső rozszant karfájában.

A lelke tele volt a különös inzultussal, de úgy érezte, hogy nem haragszik a támadójára. Valami rettenetes bizonytalanságot érzett. Mikor az első emeletre ért, a klubja elé, hol még sötétek voltak az ablakok, nem mert megállni, hanem lihegve sietett tovább, fel, az elhagyott lakásba.

Az ebédlő homályában megállott. Csönd volt, karbolszag lengett a néma ágy felett és a padlón egypár szalmaszál maradt... a halott feje alól. Egyedül volt, kimondhatatlan egyedül a sötétben. Az ablakhoz rohant, kinyitotta és kétségbeesve, mint Faust, tárt ki karjait a város felé. A mellén fájni kezdett az ütés, önkéntelenül a gomblyukára nézett: a vörös jelvény még ott volt.

Hát hová menjen? Hát kire hallgasson? Hát kinek van igaza? A kék csillagnak, vagy a vörös szalagnak? Melyik az igazság? Hol van az az irány, melyet követnie kell? Hol van, merre —... ebben a nyomasztó sötétben iszonyu kételkedés szállotta meg. Mintha a nagy kérdésre rögtön felelni kellett volna, erre az óriás kérdésre, mely ezer és ezer apró kérdésből forradt össze, mintha mindenki, a testvérei, a barátai és minden idegen ott állna körben körülötte és dobnák neki oda a kérdéseket és mindig ugyanazt a kérdést... hogy ő feleljen rá, hogy ő adjon rá választ, ő fejtse meg, merl különben elpusztul...

Az ablakpárkányról, melyre rákönykölt, hirtelen leesett egy könyv s rajta egy cédula. Gépiesen lehajolt utánuk. A cédulát — emlékezett — a temetés előtti napon küldte el neki a két kis tulbuzgó barátja, a két diákdetektív, kik Edith lépteit figyelték. Még el sem olvasta. Betűzni kezdte most, a szürkületben:

„Esküvő június 10-ikén lesz. Előtte való estén vacsora a svábhegyi nyaralóban. Nászt Olaszországba.”

Edith... ez hát a válasz, a nagy kérdésre? Ó, milyen végtelen nyomorúság.

Támolyogva ment az asztalhoz és meggyújtotta a lámpát. A két kezét tenyerébe fogta és maga elé hámult. Egy krajcáros estilap feküdt előtte és ő gépiesen betűzni kezdte... Olvasott, olvasott, nem értette, mit s egyszerre a szeme megakadt egy ismerős néven. Odahajolt. Ausch Gáborról volt szó, megint egy hamis nyomot fedeztek fel. De a lap megvallja, hogy még ma se tudja senki, hova lett a professzor.

Klein Aladár türelmetlen vágyat érzett egyszerre, hogy lássa a mesterét. Hogy beszéljen vele. Hogy tanácsot kérjen tőle ezen a végzetes estén. Ha utána mehetne...

Forró hideglelés kezdte rázni. A melle, hol a munkás megütötte, ólesen sajgott. Belenézett a sötét és vigasztalan szobába és aztán levágta magát az asztalra:

— Anyám, anyám...

XVIII.

Az öreg Lauber, ki különben nem volt pazarló ember, a juniusi bucsuestélyre — ein Polterabend, mondogatta az ismerősei-
nek — hatalmas összegeket áldozott. A

parkot feldiszipították lampionokkal, a fenyő-
fákba színes villamos körtéket tűztek, a
a tennispályán, mely az egész Svábhegy
legszebb pontja volt, egy rokokó-időbe illő
tűzijáték előkészületei történtek. Minthogy
maga az esküvő, mint a divát előírta, csak
a legszűkebb család számára volt nyilvános,
erre az estére hívták meg az egész buda-
pesti társadalmat. A szabadban egy nappal
előbb kezdtek teríteni, a főasztal a verandán
volt tervezve, a politikusok részére, kik
közé a házigazda finom tapintattal néhány
tőzsdei kiválóságot is el szándékozott hin-
teni. A többi asztal a pázsinton állott s a
Lipótváros egyik előkelő vendéglőse három
különböző menüt tervezett. Az öreg Lauber-
nek ezenkívül még egy érdekes ötlete volt:

— Kérlek, — mondta Edithnek az előző
napon, — a tűzijátékhoz be fogjuk eresztetni
a népet is.

— A népet?

— Igen. A svábhegyi népet. A nyaralókat,
a parasztokat, a kíváncsiakat... A tűzijáték
végén azután megint bezárjuk a kaput.

Edith belenyugodott. Általában, az utolsó
napokban igen engedékeny volt, kibékült
barátnőivel, kikre évek óta haragudott és
személyesen írta a meghívókat. Valami gyö-
nyörű, fantasztikus, új estélyi ruhán törte a
fejét, sokat tanácskozott a szabónőjével és
végül boldogan választott ki egy zöld se-
lyemből készült párisi kosztümöt, melyhez
megfelelő halványzöld lampiont aggatott az
asztal fölé, hol a saját helyét kijelölte.

A vendégek már korán kezdtek gyülekezni.

A fogaskerekű kedves pályaudvarán egy-
másután tűntek fel az elegáns urak és finom
arcú leányok. A hegy nyári pompájának
minden teljességével zöldelt, az akácok fehér
virágokat hintettek az utakra, misztikus gesz-
tenyefák komolyan és méltósággal sötétlettek
a villák bejáratánál; egy-egy rejtett ösvény,
melyén feltűntek fehér ruhák az alkonyat-
ban, a tennisz-groundokról vidám csoportok
érkeztek egyre-másra, nagy, juniusi boldog-
ság zengett a régi hegyen, mely, mint egy
elvarázsolt szerencsés vár, emelkedett a füst-
ben uszó főváros fölé.

Hét órakor különösen zsufolt vonatot in-
dítottak a hegyre.

A kocsik vidáman gördültek a fák között,
egyre inkább eltűnve a csöndben, a zöld
homályban; elhagyott hidakon kattogtak a
kerekek, a táj egyre némább, egyre illato-
sabb és egyre hűvösebb lett. A padokon csa-
ládapák ültek, kik a közeli viszonylatás örö-
mével arcukon szívták szivarjukat, vagy
olvasták a Lloyd estilapját; Lauberék
vendégei, kik az órájukat nézték; ifju ten-
niszbajnokok, a hegyi társadalom kiváló-
ságai, barna nyakkal és vörös kezekkel, kik
a versenyek esélyeit beszéltek meg; zűr-
zavaros beszélgetések hallatszottak innen is,
onnan is. Az egyik sarokban, hová a vagon
rozszant lámpája csak árnyat vetett, ott gub-
basztott Aladár.

Ha tudta volna, miért megy ő is az es-
télyre? De nem is sejtette. Az élete napok
óta egyetlen forradalom volt, kaotikus
rendezetlen gondolatzavar. A hivatalába
rendetlenül járt s elbocsátással fenyegették,
a barátai féltek tőle — és egyetlen utat lá-
tott már csak tisztán maga előtt: Edithet kell
hajszolnia mindenem keresztül. Mint a vad,
az ösztönét követve, kereste a menekülést.

Érezte, hogy nincs tovább. Hogy nem
bir többé kétségeivel. Hogy nem tud tisztá-
ba jönni önmagával. Hogy ezek az életének
utolsó napjai.

Kihajolt az ablakon, a tekintetét elsüllyesz-
tette egy szakadéknál, melyen épp átrobog-
tak. Mélységes csönd volt odalenn, fehér
sziklák közt nagy páfrányok terjesztették ki
a leveleiket s egészen mélyen egy árva patak
bujkált a köveken... Azután egy ág csa-
pódott az arcához, a vonat megállt, új,
friss és jókedvű emberek ültek a kocsiba.
Egyszerre fönn voltak a pályaudvaron. Min-
denki kiszállott.

(Folytatása következik.)

Legszebben és leggyorsabban fest és tisztít női- és gyermek-**Engel Testvérek** ruhákat, selymet, fonala-
műfestő és vegytisztító gyára. Főüzlet: VII., Sip-utca 11
Telefon József 126-14.

Meghívók

— A pesti izr. hitközség képviselőtestülete évi rendes közgyűlését 1924 június 22-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartja meg a hitközség székházában.

— Az Országos Rabbilegyesület alapszabályszerű rendes közgyűlését 1924 július 1-én tartja Budapesten, a pesti izr. hitközség székházában (VII., Sip-u. 12. II.), melyre a tagtársakat ezúttal tisztelettel meghívjuk. Felkérjük azon rabbi kollegákat, kik a magyar rabbikar erkölcsi és anyagi érdekeit védő egyesületünknek még nem volnának tagjai, hogy belépési szándékukat mielőbb jelentsék be alulírt elnökségnél (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 17.). A belépési nyilatkozathoz képestítő- és kinevezési okmánymásolatok csatolandók. Budapest, 1924 június hó 16-án. Az ORE elnöksége.

— Meghívó a fővárosi zsidósághoz. Van szerencsém tisztelettel meghívni a fővárosi zsidó társadalmat a vezetésem alatt álló zsidó leánygimnázium következő ünnepélyeire: 1. Szombaton, június hó 21-én, délelőtt 9 órakor intézetünk templomában záróistentisztelet lesz, amelyen dr. Weisz Miksa rabbi, a pesti izr. hitközség rabbinitusának tagja fogja az ünnepi beszédet tartani. 2. Vasárnap, június 22-én, reggel 8 órakor záróünnepély az intézet udvarán. Kimagasló eseménye ezen záróünnepélynek intézetünk első érettségizett növendékeinek bucsuja. Ezenkívül az intézet összes tanulóinak részvételével disztorna. Kiváló tisztelettel Wirth Kálmán, igazgató.

— Évzáró közgyűlés. A fiúárvaház bizottsága és női választmánya kedden f. hó 24-én d. u. 5 órakor tartja idei évzáró közgyűlését, melynek napirendjén az intézet 1923. évi működéséről szóló jelentés, az 1923. évi zárszámadások, az 1924. évi költségeloirányzat, az árvakihelyezések és felvételek ügye, a növendékek nyaraltatásának kérdése stb. szerepelnek. Az intézet előjárósága ez uton is kéri tagokat és női választmányi hölgyeket, valamint mindazokat, akik az intézet sorsa iránt érdeklődéssel viseltetnek, hogy az ülésen megjelenni szíveskedjenek. Együttal felhívja az árvaház előjárósága ez uton is az intézet jótévedőinek és a zsidó társadalom figyelmét a fiúárvaház súlyos és gondterhes anyagi helyzetére, mely az intézetben lévő 150 árva ellátása és gondozása folytán reá nehezedik. Az 1924. évi előirányzat szerint egy és fél milliárd koronára rug a szükségletek összege, melyre fedezete ugyszólván semmi sincs és így kizárólag a nemesszivű emberbarátok áldozatkészségére van utalva, hogy nemes, de nehéz hivatását sikerrel tölthesse be. Fokozottabb támogatás nélkül teljes bizonytalanság elé néz az intézet és vele együtt azok a szegény zsidó árvák, akiknek egyedüli reménye és támasza a zsidó társadalom nagylelkűsége és megértő jósága.

— Záróünnepély a vakok intézetében. A lovag Wechselmann-féle vakok intézetében e hónap 22-én (vasárnap) d. e. 1/2 11 órakor tartják meg az évzáró ünnepélyt. Az intézet vezetősége szívesen látja az intézet iránt érdeklődőket ez ünnepélyen.

AZ EGYENLŐSÉGEZ A HÉTEN ÉRKEZETT ÖNKÉNTES ADOMÁNYOK

Tetszés szerinti kiosztásra: Gross Bözsike 10.000 K. K. I. 50.000 K. — Zsidó leányárvaház javára: Herzog Mátyás és Herzog Sarolta felejtethetetlen emlékükre 25.000 K. — Zsidó nélkülözö interuáltak javára: Özv. Braumé 20.000 K. — Éhezö zsidó gyermekek javára: G. I. I. 5000 K. — Budapesti zsidó menza javára: Takács Jenő 25.000 K. Nagyatádi izraelita hitközség templomadományok: dr. László Vilmos 25.000 K. Misner Miklós 50.000 K. összesen: 75.000 K. Özv. Aczél Vilmosné 50.000 K. Ismeretlen 50.000 K. — Debreceni zsidó menza javára: Nagyatádi izraelita hitközség templomadomány: Misner Miklós 50.000 K. — Pécsi zsidó menza javára: Nagyatádi izraelita hitközség templomadományok: dr. László Vilmos 25.000 K. Misner Miklós 50.000 K. összesen: 75.000 K. — Önkéntes gyermeknyaraltatási akciójára: György Miklós igazgató 100.000 K. Ismeretlen 50.000 K. Preszburger Bicske rendezése és Heinrich Gizi, Molnár Boris, Friedmann Ella, Breuer Anna, Neumann Rózsi, Preszburger Manci közreműködésük mellett tartott műkedvelői előadás jövedelme 125.000 K. — Kelenföldi-lágymányosi templom építésére: Ungár Jenőné Heves 50.000 K. — Talmud Tóra-Egylet javára: Feldmann Izsné edesatyja halálának évfordulója alkalmából 25.000 K. — Külföldön tanuló magyar zsidó felsőoklali hallgatók javára: Forgács Piroška és Magda születésnapjuk alkalmából 100.000 K. Berkovics Hermann Pomáz 20.000 K. Sch. D.-né egy ügyből kifolyólag 50.000 K. Szilárd Károly gyűjtése fia, János Péter, briszmilohja alkalmából 870.000 K. Enrique Aufricht Buenos-Ayres (Argentína) 5 dollár = 455.000 Szabó Andor Buenos-Ayres (Argentína) 91.000 K. Valla Jenő és neje, szül. Benedikt Ilona Buenos-Ayres (Argentína) 4 dollár = 364.000 K. Reif Margit 30.000 K. Zoltán Sári 20.000 K. Friedmann Mihályné 25.000 K. Friedmann Sári 10.000 K. Vajda Piroška 25.000 K. Hartenstein Ignác adománya Gyoma dr. Tardos Gáspár ügyvéd fia pasztája alkalmából 100.000 K. Tardos Gáspár dr. ügyvéd, Gyoma, fia pasztája alkalmából 100.000 K. Diamant S. 10.000 K. Fischer P. Csávoly 30.000 K. Weisz M.-né Töszeg 10.000 K. Nagy Elza 20.000 K. Vasvári Izr. hitközség templomadományok 1.300.000 K. Mayer Blanka 20.000 K. Goldstein Irén 20.000 K. Dömsödi izraelita hitközség 6000 K. Klein Dinnyés 50.000 K. Herskovits Sándor Nógrádverőce 18.000 K. Nagyatádi izraelita hitközség templomadományok: hozzájárultak: Steiner Sándor 50.000 K. Fazekas Ferenc 50.000 K. Fuchs Miksa 10.000 K. dr. Jellinek Hermann 50.000 K. dr. László Vilmos 50.000 K. Misner Miklós 100.000 K. Silbermann László 50.000 K. összesen: 360.000 K. Antscherl Albin gyűjtése 40.000 K. Özv. Aczél Vilmosné 50.000 K. dr. Kopfstein Lipót gyűjtése Kopfstein Móról tartott briszmiloh alkalmából 33.000 K. Név nélkül 15.000 K. Ismeretlen 200.000 K. Varasdin izraelita hitközség 500 dinár = 550.000 korona. Schwarz Gyula Varasdin 50 dinár = 55.000 K. Schenstein Rózsi 30.000 K. Weisz Oszkár mérnök elnöksége alatt álló „Szomech Dochkim” asztaltársaság Szombathely gyűjtése 100.000 K. P. A.-né 5000 K. — Jesivák javára: Lindenfeld Márk Hódmezővásárhely a váci jesiva javára 25.000 K. Dömsödi izraelita hitközség 36.000 K. Antscherl Albin gyűjtése 10.000 K. Ismeretlen 200.000 K. — Özv. Schürin leánya részére: Fl. 50.000 K. Frommer Arnoldné 5000 K. Gross Vilmosné 2 darab. törülköző, Berger Bernát 100.000 K. dr. Moskovits Ignác 10.000 K. Kohn Hermann Miskolc 100.000 K. Erdős Sándorné Bősárhány 50.000 K. György Miklós igazgató 50.000 K. — Tragédia hősnője javára: Gerő Balázs né sulvos operáció utáni felgyógyulása alkalmából 50.000 K. — Szivbajos úrvagy családja javára: Ismeretlen 50.000 K. — V. Za.-né részére: Rosner Ödönné Szeged 10.000 K. — Özv. Spitz Sándorné javára: Ismeretlen 50.000 K.

A szerkesztésért felelős:

Dr. SZABOLCSI LAJOS

Felelős kiadó:

GÁSPÁR MÁRK, igazgató

Előfizetési árak: Egész évre 200.000 korona, fél évre 100.000 korona. Japozsláldában: egy évre 400 dinár. Romániában: egy évre 800 lei. Amerikában: egy évre 5 dollár.

PÁLYÁZATOK

Díjazás: Minden szó egyszeri beiktatása 1000. vasárnapon szedett betűkből 2000 korona. — Pályázatok felvétele: Lipót-körut 26. — Hirdetések díja előre fizetendő.

KÁNTOR-METSZŐI ÁLLÁS

A bonyhádi konz. izr. hitközség paszkener, kántor-metszői állásra pályázatot hirdet. Megkívánatuk 40 éven aluli magyar állampolgár, kis családú, három rabbittól okiratok bemutatása. Fizetés havi 1.500.000 korona készpénz, 300 kilogram liszt, évi 2 öl fa, fél sechita, hittenért mindenkor megállapítandó havi tandíj. Pályázatok július 1-ig Kaiser Ede hitk. elnökhöz küldendők be. Bonyhád, 1924 június 2. 6356

A pocsal izr. hitközség pályázatot hirdet egy kántormetszői állás azonnali betöltésére. Javadalmazás 3000 kilogram tiszta buza, 2000 kilogram tűzifa, természetbeni jó lakás. Utiköltséget a megválasztott visszakapja. Fenti javadalmazás egész évre szól. Pocsal, Biharmegye, Fodor István hitk. elnök. 6334

ELŐIMÁDKOZÓ-METSZŐI ÁLLÁS

A hevescsányi izr. hitközség augusztus elsejére pályázatot hirdet jó előimádkozó, sóchet-ubodek állásra. Évi javadalom 24 q buza, 20 q fa, lakás és sechita. Ajánlatok két rabbi bizonyítványmásolatával, kor. családi állapot megjelöléssel küldendők. Elemi iskolai hittanítást külön díjaztatik. Utiköltség meghívottak visszatérítettik. Dr. Kemény Jenő hitközségi elnök. 6490

A városlotai orth. izr. hitközség elnök előimádkozó sóchet ubodek állás betöltendő. Fizetés havi három mázsa buza, lakás, szabad világítással. Pályázóktól három elismert orth. rabbittól nyert kabbol, eddigi konzervatív előéletéről, kor. és családi állapotáról szóló okmány megkívánatlik. Utiköltség csakis meghívottaknak. Mohol, paszkener előnyben. Gold Vilmos elnök. 6346

A kecskeméti autonom orth. hitközség keres egy elsőrangú baj-fellőt, ki ügyes sóchet ubodek, mumcho, jó kór legyen, véset vecómesz haazidne képesítve előnyben. Fizetés természetben és pénzben megállapodás szerint. Csakis szigoruan vallásos egyének pályázhatnak. Kecskeméti Izidor elnök címére. Utiköltségek csakis meghívottaknak fizetendők. Kecskemét, 1924 június 15. 6335

A zirci orth. izr. hitközség pályázatot hirdet előimádkozó-metsző-hitoktatói állásra. Pályázónak három elismert rabbittól kabbolóval és magyar honos sággal kell birni. Kor. családi állapot megjelölendő. Fizetés: lakás, fél gyümölcsös kert, évi 10 q buza, 2 q morzsolt tengeri, 3 q burgonya, 30 kgr. bab, 10 darab sovány liba, 10 köbméter fa, havifizetés 150 kgr. buza ára. Marhavágás után 1. borjivágás után fél kilogramm hus. Utiköltséget meghívottak térít meg. Kohn Mór elnök.

HITOKTATÓI ÁLLÁS

A kaposvári izr. hitközség pályázatot hirdet hitoktatói állásra. Pályázhatnak nőtlen tanítók, akik oklevélüket az orsz. izr. tanítóképzőben nyerték és középiskolai hitoktatásra kellő képességgel bírnak. Javadalmazás az állami rendszerű X. fizetési osztály III. fokozatának megfelelő fizetés. Utiköltség csak a próbaleadásra meghívottaknak térítettik meg. Kétfőn felszerelt folyamodványok július 10-ig nyújthatók be. Az állás f. évi szeptember 1-én elfoglalandó. A hitközség előjárósága. 6279

A tiszafüredi aut. orth. izr. hitközség iskolaszéke — megüresedés folytán — hitoktatói állásra pályázatot hirdet. Pályázótól megkívánatlik jótud somáim életmód, hogy chumist, rasit tanítani tudjon, esetleg kezdetleges xenoro-tanításban is járta legyen. Ajánlatok kor. családi állapot és eddigi működés megjelölésével alulírott elnökhöz küldendők. Fizetés megegyezés szerint. Csak a megválasztottak térítettik meg az utiköltség. Pályázati határidő 1924 július 20. Blau Albert isk. elnök. 6333

A kecskeméti autonom orth. hitközség azonnali belépésre keres szigoruan vallásos, intelligens melamedot. Utiköltség csak meghívottak fizetendik. Kecskemét, 1924 június 15. 6336

TANÍTÓI ÁLLÁS

A Szigetvári Iskolatársulat pályázatot hirdet egy lehetőleg nőtlen tanítói állásra, ki a tanulók csokely létszámára való tekintettel a hitközség titkárs teendőit és a polgári iskolában a hitoktatást is vállalja. Javadalmazás megegyezés szerint. Az állás azonnali elfoglalandó, de legkésőbb f. év aug. 15-ig. Ajánlatok Deutsch Aladár Iskolatársulati elnökhöz Szigetvárra küldendők. 6334

A váci izr. polgári leányiskolában betöltendő egy számtan-fizika szakos tanári állás. Pályázhatnak nők és férfiak. Ennek tanítására képesítettek előnyben. A pályázat az iskolaszéki elnök címére küldendő. Vác, 1924. június 15. Dr. Vadas József iskolaszéki elnök. Székely Nándor igazgató.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetési díjazás: Minden szó egyszeri beiktatása 1000, vastagabb szedéssel kétféleképpen 2000 korona. Apróhirdetéseket felvétele: Lipót-körút 26. — Jellegű levelek kétféleképpen berítéskor ugyanoda intézendők. Apróhirdetéseket csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

HÁZASSÁG

MAGASMUVELTSÉGŰ, jómegjelenésű, csinos, 28 éves sógoromat benősíteném intelligens zsidó családba. Ajánlatokat „Reprezentatív” jellegű alatt a kiadóba. 6519

25 ÉVES, kitanult kereskedő öcsémét benősíteném jobb zsidó családba. — Ajánlatokat „Benősítés” jellegű alatt a kiadóba kérek. Közvetítők kizárva. 6519B.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. Megbeszélés mindennap 9-6-ig. Dohány-utca 63. 6340

1 MILLIÁRD készpénzhozománnyal és háromszobás, erkélyes, berendezett lakással férjhezmenne urhölgy 35-40 éves, vagyonos, önálló egzisztenciájú uriemberhez. Bővebbet Fischernél. 6340/I.

DUSGAZDAG uriaszony férjhezmenne jómódu, 45-55 éves, önálló egzisztenciájú uriemberhez. Bővebbet Fischernél. 6340/II.

NŐSÜLNÉNEK: földbirtokos, 32 éves, fővárosi jómódu kereskedő, 40 éves, gyáros, 32 éves, bankigazgató, 51 éves, vagyonos fakereskedő, 32 éves, cégvezető, 34 éves, szőlőbirtokos, 50 éves, orvos, 36 éves, ügyvéd, 38 éves, önálló vidéki kereskedő, 30 éves, főtisztviselő, 33 éves, önálló, jómódu kereskedő, 58 éves. Saját érdeke, hogy megbeszélés végett fáradoz fel Fischerhez, Dohány-utca 63., mindennap 9-6-ig, vasárnap is délelőtt. 6340/III.

VIDÉKI, nagyforgalmú városban letelepedni óhajtó fiatal zsidó orvoshoz vagy ügyvédhez férjhez adnám feltűnően szép, intelligens, háziasan nevelt, 20 éves leányomat. Hozományon kívül berendezett lakás, rendelő vagy iroda, nagy és széleskörű összeköttetés folytán kiutazó, nagyjöveldelmű praxis biztosítva. Teljes névvel elnevezett, komoly ajánlatokat „Zsidó orvos, ügyvéd” jellegű alatt kiadó továbbít. Közvetítők mellőzve. 6342

NEMÉNYI ADOLF házasságközvetítő, Podmaniczky ucca 35., I. 5., újabb benősülésekkel megbízva. 6518

ÖNÁLLÓ, jókeresetű, 29 éves szabónő, berendezett lakással, férjhezmenne. „Együtt könyvnyom” kiadóba. 6516

FISCHERZ ADNÁM háziasan nevelt leányomat 32 év körüli, izr., intelligens iparoshoz. „Dollár” jellegű a kiadóba. 6512

NGÖULNE vagy benősülne a fővárosban fizetettel rendelkező, 29 éves, intelligens, jómegjelenésű, kötött-szövőtárnakereskedő rokonom. Hozzájártozók levelet kérem „Csinos és magányos 13.190” Schwarz hirdetőjébe, Andrassy-ut 7. 6390B.

TÁRSASÁGOK: uriaszony legújabbkörtében minden körülmények között házasságokat, Dr. Barossé, Balatonföldvár, Terefa-udvar. 6426

SAJÁT lakással rendelkező izr., 27 éves kereskedő-szolgálat, jó családból, megfelelő hozománnyal, nőül és Pesten üzletet nyitni óhajtó. Fényképes, kimerítő ajánlatot kér „Diszkrét 13.234” jellegű Schwarz hirdetőbe, Andrassy-ut 7. 6390A.

1000 DOLLÁRRAL, kelengyével férjhez adnám 25 éves, háziasan nevelt hugomat izr. önálló iparoshoz, kereskedőhöz. Választ „Jóság” jellegű címmel ellátva kiadóhivatalba kérem. 6429

21 ÉVES, intelligens amerikai fiatalember, hajójegy-iroda vezetője, 22 dollár heti fizetése van, megismerkedni óhajtó intelligens, művelt, szegény leánnyal, akit megtetszés esetén Amerikába hozatna és feleségül venne. Levelek „Amerikai házasság” jellegű kiadóba kéretnek. 6359

OKTATÁS

IZR. tanítónő keresek II. polgárista leányom és I. polgárista fiam tanításához, aug. 1-ére. Írásbeli ajánlatokat kérek Schönfeld intéző, Felső-csalla, Csákány-p. címre. 6327

ORVOSTANHALLGATÓ bármilyen állást vagy korrepetálást elvállal megfelelő díjazás, esetleg koszt ellenében. Cím: az Egyenlőség kiadóhivatala. 530

JELESEN érettségizett orvostanhallgató a nyári szünetében korrepetálást, vizsgára való előkészítést vállal. Cím: H. József, Izabella-utca 47., I. 8. 540

NEVELŐNŐNEK, korrepetitornak ajánlkozok, angolt, németet tanít egyetemi hallgató. Goldberger, kézimunka-üzlet, Klauzál-tér 10. 570

FELSŐKERESKEDELMISTA vidékre nyaralásért gyermekek tanítását vagy hivatali vállalkozását „Fizetés nélkül” jellegű kiadóba. 6523B.

GIMNÁZIUMBAN érettségizett tanítónő, heber-, zongoraoktatással szüneteltetett tanítást vállal. „Gyakorlott ortodox” jellegű. 6347

KÖZÉPKORU, megbízható urileány, perfekt német, magyar, francia (kézimunka), nevelőnőnek menne kedves családba nyaralóba vagy falura, szerény igényekkel. Levelek Andrassy-ut 95., I. 9., Wolák címre kéretnek. 742

KÉT első polgárista leánykám mellé nevelőnőt, esetleg tanítónőt keresek július elsejére. Kende Ernő, Tápió-Györgye, Pestmegye. 6331

URI család 1-2 nagyobb gyermeke mellé nyaralni menne urileány, fizetés nélkül, zongoraoktatást vállal. Ajánlatot „Zongora” jellegű a lap kiadóhivatalába. 6285

NYARALÁS ellenében tanítana heberül, összehangzást, kezdő zongoristát gimnáziumban érettségizett zenekadémiái hallgató. Kazinczy ucca 35., II. 5. Telefonon: József 92-24. 6495

BALATONSZARZSÓI gyermekintézetbe gyermekek nyaralására vállal Sebastyáné, fővárosi tanítónő, Szív-utca 9. 6446

VIII. GIMNAZISTA a nyári szünetében gimnazista tanítást nyaralásért elvállal. — Szíves megkereséseket Tárján Rezső, VI., Király-utca 28., I. 26. 741

VENDEGSZERETŐ zsidó uricsházához ajánlkozok perfekt német, francia vizsgára előkészítő tanárnő vakációna, esetleg tanévre. „Gyermekszere 10” jellegű kiadóba. 6323

HETEDIK OSZTÁLYT kitűnően végzett gimnazista, aki németül, franciául beszél, hegyedül, zongorázik, nyaralás ellenében oktatást vállal. Lipót-körút 13., Dózsa. 6517

NÉMET tanítónő, perfekt francia, angol, zongoratanúval, nyári állást keres. Dohány-utca 83., II. 30. 6511

PERFEKT szabadon oktatást adna szabász-varráshoz nyaralásért cserébe. Kovács, Budapest, Horthy Miklós-ut 63., I. em. 12. 6492

ÁLLÁST NYERNEK

KONFEKCIÓS szabósegédnek, kik a szombatot meg akarják tartani, valamint fiatal német-szabók, kik e szakmára át akarnak térni, küldjék be ajánlatukat az Iparfejlesztő és Kereskedelmi Részvénytársasághoz Kisvárdára, melynek villanyerőre berendezett, 70 géppel dolgozó ruhagyárában azonnal munkába állhatnak. 6301

IRODISTANÓ, szép írással, gyakorlati tanonc felvétetik. Grünbaum Testvérek, Nagykorona-utca. Szombaton zárva. 6427

TANONCNAK adnám vidékre, textil-üzlet gyámfiamat. — Schuller, Budapest, Hernád-u. 45. 6428

TANYAI háztartás minden szakmájában perfekt, egyszerű, önálló játkörű, középkorú, vallásos gazdaszönyt keresek. Farkas Józsefné, Debrecen, Miklós-utca 37. 6501

JÓLEKŰ NŐ állandó járóbeteghez felvétetik. — Jellinek, Margit-körút 44. Telefon: 24-25. Jelentkezés délután. 6522

INTELLIGENS német, esetleg magyar klasszont, ki főzni tud, kerétek. Fried Sándor gyógyszerész, Rákospalota. 6520

GYAKORLÓTT csomózónók perzsa-szöveg szövéshöz, valamint tanulóleányok azonnali felvételre. Jelentkezés d. e. 11-1-ig, Minosz központi irodájában, VIII., Rákóczi-ut 17., I. em

ÖNÁLLÓ, kiszolgáló rőfőse, fűszeres-szolgálatot keres július 1-ére Schwarz Ede Vésztőn. 6344

SZOLID német klasszont keresek 2 nagyobb gyermek mellé, ki háztartásban is segédkezik. Ajánlatot Herczeg Jenőné címre Rácánás. 6345

KERESKÉSI lehetőségek azonnali beépítésre egy mérlegképes könyvelő és egy segédet akik a rövidke szakmában teljes jártassággal bírnak. Szombat és ünnepnap az üzlet zárva. Cím: Pápai Lipót Orosháza. 6328

INTELLIGENS, jól író, orthodox kóser háztartásba kerestetik. Ajánlatok Weinberger Arthur Eger, gőzmalom címre küldendők. 6320

FÜSZER- és festékárú-üzletünkbe keresünk jó családból való, lehetőleg középiskolával rendelkező zsidó fiút tanuló-nak, azonnali beépítésre. Tanulási 3 év, javadalmazás: teljes ellátás. Szombaton zárva tartunk. 6515

ORTH. kóser háztartásba minden szakácsnő háromtagú családban felvétetik. Schwartz, Szarka-utca 4. 6354

30-40 ÉV körüli háztartásnő, ki családtagnak fog tekinteni, szusszus 1-1 belépésre felvétetik. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével örv. Breuer Józsefné Kaposvár, Baross-ucca 14. 6355

ÁLLÁST KERESŐK

INTELLIGENS, német asszony, ki 3 évig egy előkelő családban mint nevelőnő működött, bármily bizalmi, esetleg háztartásnői állást keres. Jelleg: „Kittűnő bizonyítványok”. 740

KÉT ÉVI gyakorlatiattal bírő, szombatot tartó tisztviselő állást keres. Hartmann, Rákospalota, Berzeviczy-utca. 624

ÖRÖKKÉ hálás lennék annak, aki engem jövőhöz juttatna! 25 éves banktisztviselő vagyok, fűszer-szakmában offé, perfekt könyvelő, bármilyen beosztás megfelel. Fűszer-üzlet önálló vezetésére képes vagyok. Mennék falura is. Benősülés lehetséges. Ajánlatot „Szorgalom” jellegű a kiadóba kérek. 6425

TÖBB ÉVI gyakorlatiattal rendelkező mérlegképes könyvelő, agilis üzletember, oly állást keres, ahol iródevezetésen kívül üzleti tevékenységet is kifejtethet. Elmenne gazdaságba is. Levelek „Szorgosan vállalkozó” jellegű. 6332

ÜGYES fehérvarrónő házakhoz ajánlkozok. Cím: Barcsay-utca 8., földsz. 7. 6521

ALLAMI tisztviselő 21 éves leánya, női ruhaszalon tulajdonosa, levegőváltószót szükségeltetve, hajlandó lenne nyaraló vagy fürdőhelyen teljes ellátásért 3-4 héti ruhavarrást elvállalni. Értesítést kérek „Dubnicz” jellegű a kiadóba. 6326

TÜZIFA- szén-, kemény- és szerszám-üzletében teljesen járatos, ügyintéző bevésszáró 21 éves fiatalember állást vállaltatna. Szíves megkeresések „Szombattartó” jellegű a kiadóba kéretnek. 6325

ADÁS-VÉTEL

HASZNÁLT és új gépszijak, kötő- és varrószijak vétele, eladása, cseréje és javítása. Technika, Budapest, Dobozy-utca 5. Telefon: József 42-47. 5830

FREGOLIA szabadalmazott ruházárító, bármilyen mértékben hosszabbítható, készen kapható és felelősséggel felszereltetik. Breszlauer asztalosmester. Hunyadi-tér 7. sz. Telefon 160-30. 4538

HASZNÁLT schasz. tñach stb. hittudományi könyvek eladók. Miklós Ignác, Tokajban. 6358

VASBUTORT, RÉZBUTORT, gyermekágyat, gyermekkoszt, sodrony ágybetétet, matracokat legolcsóbb árára árakon szállít Klein Gyula és Társa vasbutorgyár, Dob-utca 58. sz. (Erzsébet-körút mellett.) 6426

KÜLÖNFÉLE

SZÉPSÉGÁPOLÁS, hajlávóltás végleg, villannyal, szepőlírás, hámlasszótörök, szepőlí-szerek, szepőlíkrém, Cégnekül levelezés. Bérletrendszer. Vázadi Aranka kozmetikája, Podmaniczky-utca 6. Nyugatinál. Postai szétküldés díszkrécióval.

FINOM férfi-fehérművek gondos elkészítését (hozott anyagból), valamint kitűnő géppel mindennemű gomblykakaszt elvállal elsőrendű fehérművarrónő: Sebők Józsefné, VII., Almásy-tér 10., I. 7. (Szombaton zárva.) 721

HIBÁS női, férfiruhaneműekért, fehérművekért, cipőkért házhoz jövök. Springer, Szarvas-tér 6., üzlet. 5664

SIREMLÉK-TABLA, járzeités és hősök-tábla vésését elvállalja minden színű márványban és színezőanyagok is kaphatók. Margitta Mikea hadirokkant, Dob-utca 98. 6436

KÁRPITOS ajánlkozok hához házon kívül. Haas, Weasel-ny-utca 67. Vidékre is. 6523

KÉT varróleány elmenne nyaralni egy faluba, zsidó ur hához. Ungár-lányok. Debrecen, Hatvani-u. 7. sz. 6317

BALATON-RÉVFÜLÖP fürdőtelepen és jelzőn villatelek eladók. Jászó, VII., Nagy-díófa-utca. Telefon: József 41-40.

MONOGRAM- és fehérmű-himzést szép kivitelben, olcsón készít Szilágyiné, Szövetség-utca 11., földszint 13.

SZÓBA-ELLÁTÁS

TELJES ellátásra veszi izr. uricsház 10-14 év körüli urfiút a következő tanévre. Szeretetteljes, vallásoskölcös nevelés, tágas lakás, zongorahasználat, felügyelet. II. realista fiam van. Levelet Kunstadter hírlapelőfizetési iroda, Kertész-utca 37, továbbít. 6321

A ZSIDÓGIMNÁZIUM közelében mely rituális konyhát vezető uricsház hajlandó adni három kis gimnazista testvérnek 10 mázsa buzárt havonta lakást, teljes ellátást. Ajánlatokat vár Goldstein Benő, Tolcsva. 6322

SZÓBA kiadó jobb fiatalleányoknak, Szerencsen-utca 1., I. 13. 6390

LEÁNYKA-UDULÓ megnyílik 15-ikén Szentendre legszebb részén, Vasvá. dr. Gedő Szeréna vezetése mellett. Gondos anvai felügyelet, fekvő-, hízókurák, szórakoztató kirándulások. Felöltött urileányok is felvétetnek. Teljes pénzü tejkurával 70.000 korona. Felvételi helyszínen. Szentendren felvilágosít, utbaigazit Vas Miklós Fő-tér, Budapest előjegyzés, prospektus: VIII., Szigetvári-utca 15., I. 8. 6510

URI CSALÁD ad két fiúnak lakást és teljes urileányt az iskolai idejére. Dr. Bokor, VI., Ó-utca 6., II. em. 6514